

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesec.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 11.

15. novembra 1857.

VI. tečaj.

7 Pridiga za god spočetja device matere Marije.

(Od brezmadeževanega spočetja presv. Marije device; govoril T. R. pri sv. L. 1855.)

„Sedaj otroci! poslušajte nauk, in nikar ga ne zametajte.“ Prip. 8. 33.

V v o d.

Štiri značaje ima katoljska cerkev; prvi je edinost in sicer v poglavarju, v naukih in v sv. zakramentih. To dognano resnico spričuje celo sv. evangelje, naznanujejo apostoljski listi, dokazuje cerkvena zgodovina, in poterdujejo cerkveni zbori. Jezus uči, da „bo le eden hlev in eden pastir.“ Jan. 10, 16., in sv. Pavl piše: „Eden Gospod, ena vera, en kerst.“ Efež. 4, 5. — Dvanajst je aposteljnov, pa le Petru je Jezus rekel: „Ti si Peter skala in na to skalo bom sozidal svojo cerkev, in tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva.“ Mat. 16, 18—19. Vidni poglavar Jezusove cerkve je vsakčasni rimski papež, nastopnik sv. Petra. Da je le ena cerkev, je prvi Nicejski zbor l. 325 določno sklenil rekoč: „Verujem edno sveto katoljsko in apostoljsko cerkev.“ — Kar sveta rimsko-katoljska cerkev uči, moramo verovati, ker je steber in podlaga resnice (I. Tim. 3, 15.) in se torej zmotiti ne more; kdor pa ti cerkvi verovati noče, je nevernik, očiten grešnik. (Mat. 18, 17. Na podlagi te cerkvene edinosti so sv. Oče, sedajni rimski papež Pij IX. na čelu 195 kardinalov, nadškofov in škofov enoglasno verno resnico 8. decembra 1854 oznanili, izrekli in določili: Marija devica je bila brez izvirnega greha spočeta; ta nauk je od Boga razodet; vsak pravoveren ga mora terdno in zvesto verovati; kdor drugači misli, je od vere odpadel, in leti v pogubljenje; če pa to, kar v sercu misli,

z besedo, s pisanjem, ali kako drugači na znanje da, pade zraven tega v cerkvene, zato odločene kazni.

„O preblazena, od vekomaj nam izvoljena devica Marija! s to verno resnico je vtisnjen tvoji slavi nar dražji biser, nar žlahnejši kamen“ o sprosi mi danes gnado sv. Duha, da bom svojim poslušavcem razločno skazal, da nauk tvojega brezmadeževanega spočetja je božje razodetje: 1. starega zakona, 2. nove zaveze, 3. spričan skoz tvojo častitljivo smert, 4. poterjen od katoliške cerkve. Poslušajte:

Razlaga.

Nauk, da prečista devica Marija je bila v prvem trenutku svojega spočetja iz posebne gnade in zvolitve vsegamogočnega Boga v pogledu na zasluženje Jezusa Kristusa, odrešenika človeškega rodu, vsakega madeža izvirnega greha prosta obvarovana, je božje razodetje. + Kaj pa je božje razodetje? Razodete resnice imenujemo vse, kar je Bog skoz usta svetih mož in prerokov govoril, kar je Jezus učil, kar so aposteljni oznanovali, in kar sv. katoliška cerkev od sv. Duha razsvetljena verovati zapoveduje, naj bo v svetem pismu zapisano ali ne. Naj govori že Bog Oče, ali Bog Sin, ali sv. Duh, govori le Bog. „Bog pa je resnica.“ Rim. 3, 4., kateri legati ne more. Kdor pa resnico govori, njemu se veruje, in „ravno cerkev je steber in podlaga resnice.“ I. Tim. 3, 15.; torej ji moramo verovati, ker skoz njene usta govori sam Bog. Poglejmo torej nar poprej, kaj sveto pismo starega zakona od Mariinega brezmadeževanega spočetja oznanuje.

I. Bog je vsegamogočen, vse je iz nič stvaril, nebo in zemljo, in vse, kar je v nebesih in na zemlji. Bog je stvaril angele v svoji gnadi in z velikimi popolnostmi. Bog je stvaril Adama in Evo v svetosti, pravičnosti in nedolžnosti. Ali ni mogel tudi presvete Marije device stvariti v svoji gnadi, in z nar večjimi prednostmi? Ali je Bog nehal vsegamogočen biti? — O ne, že sama resnica, da presveta devica Marija je nad Kerubini in Serafini, nad vsemi devetimi kori angelov povišana, da je nar bližej božjega trona, spričuje, da je bila vsega greha, toliko izvirnega, kolikor storjenega, vsega, vselej prosta, čista, neomadeževana. Angeli svoje oblicja pred božjim

tronom s perutmi zakrivajo, Marija Boga Bogu daruje. Velik je nadangel Mihael, kateri je z božjo pomočjo in s trumo svetih angelcev Luciferja v boju premagal, še večja je Marija, ktera je sama s podporo božje vsemogočnosti satana ne le premagala, ampak njemu tudi glavo sterla, Marija devica je tista napovedana, od vekomaj sem izvoljena žena, ktere prihod je Bog že pri sodbi čez kačo oznanil, rekoč: „Sovražstvo postavim med te in ženo, med tvoje seme, in nje seme, ona ti bo glavo sterla.“ L. Moz. 3, 15. To hoče reči: Ti satan! si Evo premotil, zapeljal; ti si seme greha zasejal; ali prišla bo druga žena, ktero sem si izvolil, nje ne boš premotil, ako ravno jo boš zalezoval, in ji zaderge stavljaj; ona bo stanovitna v božji gnadi ostala; zelo tvojega semena, to je zasajenega poerbanega greha, je ne bo piknilo; zvesta bo meni služila, tebi pa glavo zdrobila, zakaj nje seme, moj edinorojen Sin, bo tebe na lesu premagal. — „O Marija, presveta devica! ti si tista, ktera je vsa čista in sveta, vsa nedolžna in pravična iz božjih rok prišla! Ti sama si med Adamovimi otroci brez madeža izvirnega greha spočeta! Tebi sami je Bog toliko gnado dodelil, da si čez vse stvari v nebesih in na zemlji povišana!“ — Za res, Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, je tista Noetova barka, ktera je visoko po verhu morja plavala, takrat, ko se je ves svet v vesoljni potop poerbanega greha potonil; — Marija je tisti goreči germ, kterega je vidil Mozes goreti in ne zgoreti; — Marija je tista skrinja miru in sprave, ktero so po suhem čez reko Jordan nesli, in vsi valovi poerbanega greha je niso še s kaplico vode onesnažili; — Marija je tista skrinja zaveze, ktero sta dva zlata kerubina varovala v spomin, da je ni ne izvirni ne storjen greh omadeževal; Marija brez madeža spočeta je tista devica, ktero kralj Salomon v današnjem listu prepeva: „V začetku sem pri Bogu bila, od vekomaj sem izvoljena, preden so nebesa in zemlja bile, preden je greh bil, sem bila jaz brez madeža obvarovana, vsak dan sem se pred Gospodom veselila, in pred njim igrala; prišla je tudi ura, da sem bila v materinem telesu sv. Ane brez madeža izvirnega greha spočeta, in sem tudi na svetu kakor pred Bogom v nedolžnosti brez greha igrala. Sedaj tedaj, otroci katoljske cerkve; poslušajte nauk,

da sem jaz brez madeža poerbanega greha spočeta, poslušajte ga, bodite modri, verni, in nikar ne ga ne zametujte. Blagor kristjanu, kateri ta nauk trdno in stanovitno verje, za plačilo svoje žive vere bo prejel, ako se svojih grehov spokori, večno zveličanje. Prip. 8, 22—36.

Pa poreče kdo, kako je mogoče, da Marija, hči sv. Joahima in sv. Ane, hči telesnih staršev, kateri so bili v izvirnem grehu rojeni, je bila brez madeža rojena, je bila brez madeža spočeta? Še mi izvirni greh erbamo od staršev, ako ravno jim je bil pri kerstu odpuščen? Odgovor. Ali nisi slišal, da Bog je vsegamogočen, kar hoče, stori, in kar reče, to je? Ps. 32, 9. Ali ni tudi Marija rekla: „Kako je mogoče mati biti, ker se z možem ne pečam? Kaj ji je velik angel Gabriel na to odgovoril? Pri Bogu ni nemogoče nobena beseda.“ Luk. 1, 37. — In če hočeš, kristjan moj! od božje vsemogočnosti, kar tiče poerban greh, še bolj prepričan biti, povej mi uzrök, zakaj nista Henoh in Elija umerla? ali nismo tudi smert z izvirnim grehom poerbali? Če je pa Bog Henoha in Elija pred smertjo obvaroval; zakaj bi svoje izvoljene hčere, matere svojega Sina, neveste sv. Duha pred madežem poerbanega greha obvarovati ne mogel? Če je Bog Adama in Evo brez greha stvaril, ali ne more od več njih stvariti, ako le hoče? Ali ne uči sv. Janez kerstnik, rekoč: „Da Bog zamore iz teh kamnov otroke obuditi.“ Luk. 3, 8.

II. Poglejmo dalje, kaj sv. evangelje od brezmadeževanega spočetja Marije uči. — Velik angel Gabriel se na božje povelje v nebeški svetlobi k Marii spusti, in jo takole nagovori: „O Marija, čez vse srečna Marija! ti si tista od vekomaj sem izvoljena in postavljena devica, ktera strupeni kači, peklenskemu satanu glavo zmane, stre, zmečka. Ti si od prvega trenutka svojega spočetja vsa polna gnade božje, v tebi ni bilo, ni in ne bo madeža greha. Ti si vsa čista, sveta, Gospod Bog je s teboj. Ti nisi bila nikoli pod oblastjo nesrečnega greha, tvoja duša in tvoje telo je čistejše od bliskajočega zlata; nar manjšega madeža v Tebi ni. O blagoslovljena, srečna si sama ti med vsemi ženami, ker nimaš ne izvirnega, ne drugega greha nikoli na sebi. — O kristjani moji! tele Gabrielove besede: „Češčena si Marija! gnade si polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami“, so zadosti spričale, da Marija je bila

brez izvirnega greha spočeta. In kako je mogoče drugači misliti? kako je mogoče, rečem jaz, da bi bil Bog Sin v nečedni posodi, v posodi od izvirnega greha umazani, človeško meso na se vzel? v posodi, ktera bi bila poprej posoda jeze božje? — Če se mora vse zgoditi in spolniti, kar je v sv. pisma pisanega; če po Jezusovih besedah, ne čerka, ne pičica ne bo prešla od postave, preden se vse ne zgodi.“ Mat. 5, 18.; zakaj bi se to prerokovanje božje ne spolnilo, da prišla bo devica, ktera bo kači glavo sterla, ktera bo brez izvirnega greha spočeta? — Kadaj? vprašam dalje, kadaj je bila vsa svetost na zemlji, kakor tistikrat, ko je Jezus po svetu hodil? In če je bil Janez kerstnik, Jezusov napovedovavec, nar veči od žene rojenih imenovan, že v maternem telesu posvečen; zakaj bi ne bila Marija, Jezusova mati že v prvem trenutku brez madeža spočeta, ona nar srečnejša med vsemi ženami? Ali ne more Bog v prvem trenutku spočetja posvetiti, kakor je Janeza v maternem telesu posvetil?

III. Tudi častitljiva smert preblažene device Marije daje znamenivo na znanje, da je bila od prvega trenutka svojega bitja do zadnje minute svojega življenja od vsakega greha čista, prosta. — Kakor je Jezus tretji dan neumerljiv, častitljiv od smerti ustal, tako je bila tudi Marija tretji dan z dušo in s telesom z nar večjo slovesnostjo v nebesa vzeta. Ravno so bili aposteljni in drugi sveti možje v Jeruzalemu zbrani, kar zaslišijo prijetno in soglasno petje. Marija je dušo Bogu zdihnila. Njeno presveto truplo položijo v trugo, in v Getzemani postavijo. Angeljsko petje se le sliši, tretji dan neha, trugo odprejo, in glej: Tanjčice in rute najdejo, telesa Marijinega pa ne. Vzel je Bog Marijo devico z dušo in s telesom k sebi v nebesa. — Če pa Bog ni pripustil, da bi telo Marije, prečiste device, v temnem grobu preklete zemlje strohnelo, če Marije ni zadelo božje obsojenje: „Praš si bil, in v prah se boš povernil“; če, rečem jaz, je Bog Marijo k sebi vzel, kakor je bil Adamu v nedolžnosti obljubil, ako ne bo od prepovedanega sadu jedel; ali se iz tega prav za prav ne sklene, da Marije ni nasledek vesoljnega obsojenja zaletel? — da Marija je brez madeža poerbanega greha spočeta? — Še

več, če je bila bajtica, v kateri je Marija z Jezusom prebivala, iz Nazareta v Lavret na Laško po angeljih prenesena, da je niso grozovitni Turki oskrunili, hudobni krivoverci in razbojniki ostudili, ali ni bilo mogoče Bogu, dušo in telo prečiste Marije device pred nar večjim sovražnikom človeškega rodu, peklenskim satanom, pred poerbanim grehom obvarovati?

IV. Kaj pa cerkev od spočetja Marije device uči? — Vselej je bila pobožna misel katolijske cerkve, da preblažena devica je brez madeža izvirnega greha spočeta; vselej je bilo prepovedano rečeni resnici nasproti učiti. Vsi cerkveni učeniki pišejo od nebeške Marijine slave, in ali terdè, da Marija je bila brez greha spočeta, ali saj varno v tem oziru govore, kaderkoli in kjerkoli je bilo v cerkvenih zborih govorjenje od izvirnega greha povsod se je očitno, in vselej še bolj in bolj večje nagnjenje kazalo, saj enkrat določno skleniti: „Marija je bila brez madeža izvirnega greha spočeta.“ Vesoljni Tridentski zbor, kateri je bil sadaj 300 let, je jasno sklenil, da Marije ne zapopade pod postavo poerbanega greha. — Že zdavno so se začele k časti brezmadeževanega spočetja Marije device razne slovesnosti po katolijskem svetu. Molile in pele so se lavretanske litanije, v katerih se posebno očitno oznanuje neomadežvano spočetje: „Mati prečista, mati brez madeža, mati nedolžna, mati presveta, mati prečudna, podoba pravice, podoba vse svetosti, skrivnostna roža, turn slonokosteni, hiša zlata, skrinja miru in sprave itd.“ — Vpeljan je bil praznik spočetja Marije device, kateri se vsako leto 8. decembra obhaja. Cerkev le dva praznika spočetja obhaja: praznik včlovečenja Sina božjega in praznik spočetja Marije; tri praznike rojstev: Sina božjega, Marije device in sv. Janeza kerstnika; godovi svetnikov in svetnic se le takrat obhajajo, ko so solzno dolino zapustili, in se v nebesa preselili. — Pripušceno je bilo v našem cesarstvu že 15. decembra 1725 vsako saboto, ako ni zadržana, oficiùm moliti in sv. mašo brati od neomadeževanega spočetja Marije device. — Pócasu, pócasu se je popek skrivno zastopne rože brezmadeževanega spočetja preblažene device Marije razpihoval, dokler se je 8. decembra 1854 popolnoma razpihnil, kadar so sv. Oče, papež Pij IX. v pričo 195 kardinalov, nadškofov in škofov, v prico mnogo učenikov sv. pisma,

in drugih duhovnov, v pričo brezštevilne množice pričujočega ljudstva raznih stanov, in obojnega spola, v nar večji cerkvi katoliškega sveta, v cerkvi sv. aposteljnov Petra in Pavla v Rimu med sveto mašo naznanili, izrekli in sklenili: „Marija, presveta devica, je bila v prvem trenutku brez madeža poerbanega greha spočeta; ta nauk je od Boga razodet, in vsak katoljski kristjan ga mora terdno in stanovitno verovati, ako hoče v zveličanje priti.

S k l e p.

Ljubi moji poslušavci! verujmo prav živo, terdno, stanovitno nauk, kterege sv. mati katoljska cerkev sedaj verovati zapoveduje, da presveta Marija devica je bila v prvem hipu spočetja vsega madeža izvirnega greha čista, prosta obvarovana, verujmo, da ta nauk je od Boga razodet, verujmo, da ta prečudna skrivnost brezmadeževanega spočetja Marije se je iz posebne gnade božje v pogledu na neskončno zasluženje Jezusovo zgodila; verujmo, da drugaci verujoči zveličani biti ne moremo. — „O Jezus! oživi, užgi, pomnoži, poterdi s svojo gnado to našo sv. vero.“ — O Marija, presveta devica! ti si tista bela lilija, madeža izvirnega greha v tebi ni bilo. — O Marija preblažena mati! Ti si tista skrivnostna roža; nar lepše in žlahnejše pero tvojih popolnost se je danes razpihnilo; o Marija, zgodnja danica, vsa čista in svetla na jasnem nebu celega katoljskega sveta sedaj siješ; — o Marija, kraljica nebes in zemlje; Ti tista zlata hiša, nar drobnejši prahič greha tebe ni naosnažil.“ — O Marija, naša gospa! bodi ti naša srednica, naša besednica, naša pomočnica, prosi za nas, nesrečne Adamove otroke, uboge grešnike, da homo greh objekali, greh zapustili, se grehov spokorili, in se brez greha v gnadi božji iz tega sveta ločili. Amen.

7 Pridiga za prvo adventno nedeljo.

(Adventni zvon kliče: „Zbudi se!“)

„Bratje! vemo, da je ura, da od spanja ustanemo.“ Rimlj. 13, 11.

V v o d.

Prihodnji petek obhaja sv. katoliška cerkev spomin sv. Frančiška Saverjana. Ta veliki svetnik sluje po celem keršanskem svetu in se imenuje apostel Indijanov. Sam sv. Ignaci ga je bil odločil, da bi tam v daljni Indiji ljudem sv. vero oznanoval. Rad in vesel se je podal na nevarni in težavni pot in svoje apostoljsko delo začel v poglavitnem mestu velike Indije. Začel je pri ljubi in nedolžni mladini. Mal zvončik v roci je hodil po mestu in skupej klical male otročiče. Zaslišati malega zvončka mili glas so se okoli sv. misionarja zbirali keršanski in hajdovski otroci. Radi so poslušali svete nauke, se jih naučili in poprijeli. Tudi doma so mali otročiči svojim staršem od lepih keršanskih naukov pripovedovali, jih h keršanski veri nagovarjali in tudi pripeljali. Glejte ljubi kristjani, mali zvončik je bil tisti božji glas, ki je klical divje Indijance, da so se shajali okoli sv. Frančiška poslušat nebeske resnice sv. keršanske vere, se jih naučit, po njih živet in se po njih tudi zveličat! —

Kakor sv. Frančišk ima tudi naša skerbna mati, sv. katoliška cerkev, svoje zvonove, da vabi in kliče svoje verne otročiče, mlade in stare, bogate in uboge. Prelepo pojó iz naših turnov ubrani zvonovi, njih mili glasi se razlegajo dalje okoli po dolinah in planinah in kličejo verne kristjane. Le iz mertve rude so zvonovi, pa vendar glasno in močno govorijo. Ali ti ni milo in nekako čudno pri sercu, ko slišiš Avemarjo zvoniti? Ali te ne spreleti, ko zapoje veliki zvon in oznanuje Gospodov dan ali kak praznik? (Kako ti je bilo, ljubi moj kristjan! danes pri sercu, ko je zapel veliki zvon še v temi noci in vabil k svitni maši?) Glejte tudi sv. kat. cerkev ima svoje velike zvonove pa ne samo po stolpih ali turnih, ona ima še zvonove druge sorte: to so časi cerkvenega leta, so prazniki in slovesnosti, ki jih sv. cerkev obhaja. Ravno danes obhajamo

spet začetek novega cerkvenega leta, — prišel je spet sveti advent, in ravno danes je prva adventna nedelja. Sv. katoliška cerkev povzdiguje spet nanovič svoj močni glas — in nas vabi in kliče, kakor velik zvon, ta sveti adventni čas. Kako nas svoje verne otroke sv. cerkev vabi in kliče, kako nam adventni zvon zvoni, kako nas kliče, to hočem vam ta sv. čas kazati. Slišali bote, da adventni zvon kliče: Človek „zbudi se“, zakaj vse te kliče; „ustani“ toraj iz grešnega spanja; „napravi se“ in „pojdi svojemu odrešeniku naproti; „sprejmi“ spodobno svojega ljubega Jezusa, ki se ti je rodil, v Betlehemu; pa „ohrani si ga“ in derži se ga kakor sv. Štefan, potem pa „veseli se“, kajti Jezus ti je postavljen v zveličanje. Tako poje adventni zvon, in scer danes nam kliče:

„Jezus pride! Človek zbudi se!“

Od tega hočem govoriti in začnem v imenu Jezusa Kristusa! —

Razlaga.

Advent je latinska beseda in pomenja prihod, to je prihod Jezusa Kristusa. Enkrat je Jezus že prišel, ko se je rodil v hlevu pri Betlehemu; drugokrat pa pride sodni dan, soditi žive in mertve. Da bi Jezus zastonj ne bil prišel in ne bil svoje rešnje kervi zastonj prelil, da bi Jezus sodni dan nas vse pripravljene našel, in postavil na svojo desnico, to želi naša sv. kat. cerkev. Zato nas kliče in opominja — glasno in močno kot velik zvon — zbudite se iz grešnega spanja. Zbudi se, o človek, tako kličejo:

1. berila in evangelja, ki se beró ta adventni čas.

Berila so vzete iz listov sv. aposteljna Pavla; mično pa tudi ostro opominja on verne veseliti se, da so prejeli sv. Jezusov nauk, in opuščati vse, kar se kristjanom ne spodobi. Ali vam niso šle do živega njegove besede, ki ste jih čuli v današnjem berilu: „Noč nevednosti in pregrehe je prešla, dan se je približal, že sije svitla luč prave Jezusove vere: Čas je toraj, da se zbudimo in ustanemo, in od sebe veržemo dela gerde teme, oblecemo orožje svetlobe in kakor po dnevu pošteno hodimo!“ Te besede veljajo tudi nam in nas dramijo iz greš-

nega spanja. — Ali ste slišali tudi besede današnjega svetega evangelja? Pripoveduje nam, da se bojo strašne reči godile na nebesu in na zemlji, da bojo ljudje strahu koperneli; potem pa bo prišel Jezus Kristus z veliko oblastjo in častjo, sodit žive in mertve. — Ali vam te besede ne spreletijo vse žile in kosti in zbudijo vas iz grešnega spanja? Sv. Eudoksija je bila svoje dni velika grešnica, nečista in pohujšljiva stvar sebi in drugim v pogubljenje. Terdo je spala svoje pregrešno nesramno spanje, in dolgo dolgo ni se prebudila iz svojega grešnega stanu. Pa kaj se prigodi? Pri nekem bližnjem sosedu popoten puščavnik prenoči; v tihi noči jame ta svet mož od strašne sodbe božje prepevljati in Eudoksijo prebudi. Grešnica posluša milo petje od strašnih prihodnih reči, kaj hudega čaka grešnika, in koliko veselje pravičnega. Komaj se razdeni, kar pošlje po svetega moža in ga prosi, naj jej strašne resnice dalej razlaga. Slišati, kako bo pravični Bog tudi njo sodil, pred služabnika božjega poklekne, se spove svojega gerdega življenja, se milo razjoka — se zbudi in oživi za svete nebesa. Tudi nam sv. cerkev bere sv. evangelje od poslednje sodbe; tudi mi slišimo, da nas bo — kdaj le sam Oče nebeški ve — da nas bo sodni dan sam božji Sin — Jezus, sodnik nar svetejši, sodnik nar pravičnejši, sodnik vse vedoči vpričo vseh ljudi celega sveta sodil čez vsako besedico — vsako misel, da bo postavil pravične na svojo desnico, hudobne na svojo levico — in da pojdejo uni v večno življenje, ti pa v večno pogubljenje; in mi bi še dalje spali in dremali, še dalje bi odlagali zbuditi in oživiti se za sv. nebesa! — Dalje nam evangelja sv. adventa kažejo sv. Janeza Kerstnika, kako on sam ostro pokoro dela, kako se je borno oblačil: „Imel je pa Janez oblačilo iz kameljnih dlak in usnjat pas okoli svojih ledij“, kako se je postil: „Jedel je kobilice in divji med“; kažejo nam sv. Janeza, kako na reki Jordanu glasno kliče in pokoro oznanuje: „Pripravite pot Gospodov, ravne storite stezde; vsaka dolina naj se napolni, in vsaka gora in vsak grič naj se poniza; in kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladke pota“; kako je kerščeval tiste, ki so se zgrevali in obljubili spokoriti se. Potem jim je pa obljubil, da bo vse človeštvo vidilo zveličanje božje. Prihod Jezusov se tudi nam spet pri-

bližuje, sv. cerkev kliče kakor nekadaj sv. Janez Kerstnik; ali bomo mar vsi nemarni in neskerbni še dalej spali; ali nas ne gane ostra pokora, katero je on delal, ali ga ne bomo posnemali ali ne bomo poslušali njegovih krepkih besed, s kterimi nas opominja pripravljati pot Gospodu? Bode nas pa tudi Jezus zavergel, kot terdovratne Jude, ki sv. Janeza niso poslušali in mu niso pripravljali gladkega pota! —

Zbudite se, nas dalej kličejo:

2. svitne maše ali svitnice, ki se zgodaj opravljajo.

Črna noč pokriva še hribe in doline, vse je tiho in mrtvo, le tam goraj na visokem nebu neštevilne zvezdice lepo migljajo in hodijo svoje stare pota, — in že poje iz visokega turna veliki zvon, zbuja in vabi pobožne farane v cerkev k božji službi. Stari in mladi ustajajo, po hišah se temne izbe razsvetljujejo, cela fara se oživlja. — Gospodarji in gospodinje, sinovi in hčere, hlapci in dekle se hitro napravljajo, poklekovajo okoli mize in po klopih opraviti narprej juterno molitev. Pa zvon iz turna se drugič oglasi, sedaj vse ustane in se poda na pot proti farni cerkvi. Hud je mraz in oster veter brije, pa vendar nikdo noče doma ostati, v sercu je vsem toplo, ljubezen sveta, ljubezen do Jezusa vse ogreva. In glej po hišah je spet vse temno in tiho, (na poti pa se pomalajo od vseh strani male lučice in se bližajo hiši božji;) vse živo je na cerkvenih vratih! Kaj mora neki biti, kaj vse to pomenja? Glej, ljubi moj kristjan! sv. katoliška cerkev kliče svoje verne ovčice: zbudite se in ustanite iz grešnega spanja. Ali se ti ne stori milo pri sercu, viditi in slišati, kako veliko veliko ljudi posluša mili glas sv. katoliške cerkve, kako se jih veliko zgodaj zbuja in ustaja in dela in skerbi za zveličanje svoje duše. Le ti pa spiš, terdo spiš svoje grešno spanje in se malo maraš za sv. adventni čas in za zveličanje svoje! Oh zbudi se, zbudi se tudi ti iz tvojega žalostnega spanja! Pojdi z menoj v cerkev k svitni maši: Poglej, koliko svec in lucic se prelija na sv. altarju in razsvetljuje hišo božjo; le v tvojem grešnem sercu ne berli nobena svetloba, v tvojem sercu je žalostna tema in črna noč. Oh bodi luc tudi v tvojem sercu, in zbudi se! — Poslušaj, kako veličastno orgle pojó, kako micne pesmi se po cerkvi razlegajo, nekadaj so

zdihovali očaki in preroki: „Rosite ga nebesa doli in oblaki dežite pravičnega, odpri se zemlja in rodi zveličarja“, Izai. 48, 8. Ravno take pesmi se pojó po cerkvah pri svitni maši, verni zdihujejo po odrešeniku, da bi vse rešil greha in večnega pogubljenja. (Pa hvala večnemu Bogu: ta odrešenik je prišel, Marija prečista devica ga je od sv. Duba spočela in rodila v revnem hlevcu pri Betlehemu. Zatoraj pa tudi v tem sv. adventnem času verni kristjani prečisto devico Marijo posebno častijo, ji lepe in mične pesmi prepevljajo in sv. katoljška cerkev ji v čast in hvalo svitne maše opravlja. Ti pa, ljubi moj kristjan, le nimaš serca do tako lepega petja, nočeš hvaliti in častiti prečiste device Marije, ki je tudi za te rodila odrešenika in zveličarja! Ti se ne zbudiš in ne zdramiš — le spiš svoje grešno spanje! — Pri svitnicah časti in hvali tavžent in tavžent jezikov Očeta nebeskega, ki je te dni spolnil svojo obljubo in poslal na svet svojega edinorojenega Sina; časti in hvali Jezusa Kristusa, ki je te dni človek postal, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Le ti — sam ti ne veš in nimaš nobene hyale in zahvale za to nar večjo dobroto? Brezskerbno spiš in ne poslušáš sv. cerkve, ki te po svitnicah kliče, zbudite se! —

Zbudite se, nas pa še kličejo:

3. vse une cerkvene naprave in navade v sv. adventnem času.

Sv. katoljška cerkev sleče sv. adventni čas ves svoj kinč in vso svojo lepoto, ogerne svoje služabnike in oltarje v plavo barvo, v barvo grevenge in pokore, kaže na stare kristjane, ki so sv. adventni čas že o Šmarčici začeli in se ta čas ostro postili in goreče Bogu služili. To viditi in slišati ali te ne spodbada, zbuditi se? Ali te ne spreletijo kot strela Jezusove besede: „Če se ne spokorite, bote vsi pogabljeni“, Luk. 13, 5. Ali se ti ni bati za zveličanje svoje duše? Za male grehe so prvi kristjani dolge leta, ja celo življenje delali pokoro ostro in veliko, in kazali prave pokore vreden sad. Mi pa le grešimo težko in veliko, pokore pa le delamo malo ali pa nobene. Ali mar nas ne bo sodil ravno tisti pravični Bog? Ali mar nam ni pripravljen ravne tisti strašni in večni ogenj, ako v grehah brez resnicne pokore umerjemo? Ali mar nas

ne čakajo svete nebesa le tedaj, ako si silno prizadevamo, se serčno vojskujemo in srečno zmagamo? Ali nas to ne zbuja iz naše lenobe in nemarnosti? „Srečni so le, ki so v solzah sjali, kajti oni bojo veselega serca želi!“ — Nas zbuditi dalej sv. cerkev obhaja v adventnem času tudi kvaterni post, in prepoveduje vse šumeče veselovanje, ženitve, ples in druge posvetne dobre volje. Svet je hudoben in zapeljiv, in le prerad se človek v posvetnem šumu in trušu pogubi. Zatoraj opominja sv. cerkev, da naj človek ta sveti čas na tihem in samem pogleda v svoje serce, in premišljuje svoj cil in konec; naj premišljuje, kam derži pot, po katerem hodi; ali pelje proti nebesom ali pa v večno pogubljenje; naj premišljuje, da ga Bog ni stvaril, se tukaj veseliti, kratke čase uganjati, se obogatiti in za posvetno čast in visokost poganjati: Oh svet preide in vse njegovo veselje; le kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj! Ja, naj premišljuje, kako spolnoval je dosedaj božjo voljo, kako služil svojemu Bogu in Gospodu, ki ga bo enkrat k sebi v nebesa vzel, ali pa v pekel pahnil. Oh vidil bo, da je veliko dobrega zamudil in veliko hudega storil, in da gorje mu, kader pride božji sodnik soditi žive in mertve. Toraj naj ta sveti adventni čas na tihem in samem — proč od posvetega šuma in veselovanja — svoje grehe obžaluje, se posti, dobrih del doprinaša in resnično pokoro dela, kakor opominja danes sv. Pavl: „Kakor po dne pošteno hodimo ne v požrežnosti in v pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti; ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!“ Tako zbuja in kliče sv. katoljska cerkev.) —

Slednjič opominja sv. cerkev svoje verne vseh grehov se zgrevano spovedati in presveto rešnje telo vredno sprejeti. Papež Silveri je zaukazal, da tisti, ki sicer le redko k svetemu obhajilu hodijo, saj sveti adventni čas naj to storijo. Tudi še sedaj kliče sv. cerkev: Pridite in pritecite vsi k sveti mizi; tukaj prejmete ravno tistega Jezusa, ki je v Betlehemu v jasliah ležal, tudi v vašem sercu hoče prebivati; pridite in prejmite tisto jagne božje, ktero grehe sveta odjemlje in vas stori ljube otroke nebeškega Očeta; pridite in jejte od tistega kruha, ki vas redi in živi za večno življenje in vas močne

dela, premagati vse skušnjave; pridite in sklenite se z Jezusom, ki je vaša vinska terta in vam pomaga nositi obilno dobrega sadú. Glejte tudi sv. adventni čas pogrinja sv. cerkev sveto mizo božjo, nas vabi in kliče; oh gorje nam, ako bojo Jezusove besede tudi nam veljale: „Ženitnina je sicer pripravljena, pa povabljeni je niso bili vredni; in povem vam, da nobeden unih mož, ki so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje“, Mat. 22, in Luk. 14. Toraj zbudimo se, naša sv. cerkev vabi in kliče!

S k l e p.

Ljubi moji poslušavci; nastopil je spet sveti adventni čas, doživeli smo spet novo cerkveno leto in ravno danes je prva adventna nedelja. Zapel pa je danes prvokrat adventni zvon, ki nam glasno kliče: „Človek zbudi se!“ Zbudi se, tako kličejo berila in evangelja, ki se beró adventni čas; zbudi se, tako kličejo svitne maše, ktere se zgodaj opravljajo; zbudi se kličejo vse naprave in navade sv. adventnega časa. Oh kader močni glas adventnega zvona slišimo, ne zaterdimo svojih ušes in svojih serc; poslušajmo in zbudimo se vsi: Naj se zbudijo pravični in pobožni, da se zaobljubijo in si prizadevajo, tudi znaprej pravično in pobožno živeti. Naj se pa tudi zbudijo hudobni in grešniki, da spoznajo svoj žalosten stan in zapustijo svojo grešno postelj. Zbudite se pravični in grešniki: Jezus terka — Jezus pride! Amen.

7 Pridiga za drugo adventno nedeljo.

(Adventni zvon kliče: „Ustani.“)

„Si ti, kateri ima priti, ali drugega čakamo?“ Mat. 11, 3.

V v o d.

Sv. Janez Kerstnik, od katerega danešnje sv. evangelje pripoveduje je pregrešnemu kralju Herodežu očitno rekel: „Ne smeš imeti žene svojega brata!“ Zatoraj pa je bil v železje zakovan in v ječo veržen. Pa njegovi prijatli in učenci mu zvesti ostanejo in še v ječi obiskujejo ga. — Pogovarjali so se

tukaj od prihodnjega odrešenika, kterega jim je Janez oznanoval. Pripovedovali so mu učenci od Jezusa, kako lepo on uči in koliko čudežev dela; pa vendar niso še prav in jasno vedeli, da je ravno ta Jezus obljubljeni in dolgo pričakovani odrešenik. Svoje učence z Jezusom soznani in jih mu izročiti, pošlje sv. Janez dva izmed njih k Jezusu rekoč: „Pojdita in poprašajta Jezusa v mojem imenu, ali je on tisti, ki so ga očaki pričakovali, preroki obetali, vsi pobožni želeli in sem ga oznanoval vam tudi jaz.“ Janezova učenca k Jezusa prideta in ga vidita ravno čudne dela opravljati. „Janez naju pošlje, sta djala, da te poprašava, ali si tisti, kterega za odrešenika pričakujemo, in ki ima priti, ali še naj drugega dalej čakamo?“ Jezus noče naravnost odgovoriti in povedati, da je on tisti, temuč pred njima jeme čudeže delati: „Slepi spregledujejo, hromi hodijo, govovi se očiščujejo, gluhi sprelišujejo, mrtvi ustajajo in ubogim se evangelje oznanuje.“ To vama ukažem Janezu povedati, kar sta vidila in slišala; potem bo on lahko spoznal, da so vse to od Mesija preroki napovedovali in da ravno to priča, da sem jaz pravi obljubljeni Mesija. Res je, da jih veliko posvetnega in imenitnega odrešenika pričakuje in da mene za Mesija spoznati nočejo; vendar je srečen, kdor se nad mojim, nizkim bornim stanom ne spotika, in mene za svojega odrešenika spozna.“ — Ja ljubi moji! Jezus Kristus je naš pravi odrešenik in edini zveličar, on je tisti, ki ga je usmiljeni Oče nebeški že Adamu in Evi v paradizu obljubil, on je tisti, kterega so očaki starega zakona tako goreče pričakovali, in kterega so preroki tako dolgo popred živo popisovali. In ravno sedaj je sveti čas, v kterem nas sv. katolijska cerkev glasno in močno, kot velik zvon, te preserčne in preljube resnice opominja in nam kaže uboge jaslice, v kterih se je Sin božji rodil ves človeški rod odrešiti in zveličati. — „Jezus je naš odrešenik, on je pregnal staro černo noč in nam prižgal keršanske vere pravo luč“, to je resnica, ktero nam sv. katolijska cerkev posebno adventni čas pred oči postavlja. Zatoraj adventni zvon danes iz tega sve-tega mesta drugič zapoje in kliče:

„Jezus pride — človek ustani!“

Od tega danes govorim in začnem v imenu Jezusa Kristusa.

Razlaga.

„Jezus pride — zbudi se!“ tako je pel adventni zvon danes osem dni, — danes vnovič zapoje in kliče: „Ustani!“ Ja „ustani“ — tvoja luč pride“, „beli dan je prisvetil“, tako se razlega že od nekada. Že veliki prerok Izaija je v dubu gledal prihodnega Mesija in Izraelskemu ljudstvu klical: „Ustani Jeruzalem! bodi razsvetljen; kajti prišla je tvoja luč in čast Gospodova se nad teboj vzhaja“, Iz. 60, 1. Ustati in pripravljati se na prihodnjega odrešenika opominja Izaija svoje Izraelce; ravno to pa tudi nam velja, kakor sv. Pavl svoje Rimljane opominja: „Bratje! vemo, da je že ura, da od spanja ustanemo, — noč je prešla, dan pa se je približal“, Rim. 13, 11., in dalje pravi: „Izbudi se, ki spiš in ustani od mrtvih, in Kristus te bo razsvetil“ Ef. 5, 14. Ja bila je črna noč — pa Jezus je prišel in dan je napočil. Bila je:

1. črna noč strašne nevednosti.

Adam in Eva sta grešila in ta prvi greh je um in pamet človeku zmotil; nesrečna, smertna tema je pokrivala ves človeški rod, niso poznali ljudje ne Boga ne sami sebe. Zapustili in zgubili so edinopravega Boga v nebesih, si izmišljevali in narejali vseh sort bogove. Rumeno solnce tako svitlo na nebesu sije, hodi po celem svetu, vse ogreva, razsvetljuje in oživlja. „To lepo in ljubo solnce, so djali, mora biti naš Bog.“ V tihi noči blede luna tako prijazno po nebu plava, svitle zvezdice tako milo miglajo: „tudi luna in zvezde, so mislili, morajo biti bogovi, toda manjši in nižji.“ Spet drugi so drugače modrovali in so za bogove imeli in častili ogenj pa vodo, spet drugi veter in piš; nekteri so iz kamena in lesa narejali podobe in jih molili za bogove, in še drugi so neumno živino pa tudi mrtve ljudi za bogove imeli in molili. Namesto živega in pravega Boga so imeli neumne in mrtve bogove; od teh kralj David pripoveduje: „Oni so delo človeških rok; imajo usta pa ne govoré; oči, pa ne vidijo; ušesa, pa ne slišijo; nos, pa ne duhajo; roke, ki

pa nič ne prijemljejo; in noge, ktere se pa ne ganejo“ ps. 113. Tudi sv. apostel Pavl piše Rimlj. 1, 23. „V domišljevanji modrosti so v tako neumnost zabredli, da so veličast brezkončnega Boga s podobo minljivega človeka zmenjali.“ Taka strašna in žalostna tema je zagrijala vesoljni svet! Le samo Judom je Bog svoje preroke pošiljal, jih učil in varoval molikovanja zmot; pa tudi Judje so le slabo poznali svojega dobrega Očeta. Mislili so si, da je Bog le samo judovski Bog, ki bo vse unajne narode zaterl in jim v oblast dal. Tudi pri njih je imel gerdi molik Moloh svoj oltar, svojo božjo službo in čast!

3) Boga toraj niso prav poznali, pa tudi človeka ne. Niso vedeli, zakaj da je Bog človeka stvaril in da je človeška duša neumerjoča, ki bo živela večno srečno ali večno nesrečno. Sanjali so, da je Bog človeka stvaril le za to zemljo, za posvetno čast in bogastvo, za kratek čas in dobro voljo, kakor o njih pravi sv. Duh v starem zakonu: „Pridite, so djali, vživajmo le pričujoče dobrote, pijmo naj boljše vino in ne zamudimo zlatega časa naših let, naj se povsodi znalo bo, kako smo bili veseli“, Modr. 2, 6. To je veljalo za visoke in bogate, pa huda in terda se je ubogim godila. Ljudje niso vedeli, da so otroci enega Očeta in bratje in sestre med seboj; bogati in gospodarji so imeli svoje hlapce in dekle kot same sužnje, ki so jih pretepali in derli kot neumno živino; možje niso bli glavarji in prijatli svojih žen, temuč sami trinogi, ki so jih imeli kot same dekle in sužnje; tudi otroci niso bili božji dar, bogastvo in veselje svojih staršev, temuč bili so ptujci in hlapci v hiši, ki so jih neusmiljeni starši preganjali, mučili in tudi morili. Glejte, tako malo so poznali v starem zakonu človeka, ki ga je Bog stvaril po svoji podobi in ga stvaril za krono vseh stvari.

Tako ljubi moji! Ljudje niso nič prav vedeli ne od Boga ne od človeka, gosta tema nevednosti je pokrivala vse; pa pride Jezus, prinese seboj svetlo luč svoje svete vere, in jame se po svetu daniti: „Bil je Jezus prava luč, ktera razsvetli vsakega človeka, kateri pride na ta svet“, Jan. 1, 9. Pokazal je ljudem božji učenik edinopravega, živega Boga,

padali so altarji in tempeljni gerdim molikom postavljeni, in se je razlegala čast in hvala pravemu Bogu. Pokazal jim je, da človek ni tukaj doma, njegova prava domačija je tam goraj nad zvezdami, tam bojo pravični in pobožni uživljali nebeškega veselja, hudobni pa zdihovali in ječali v večnem pogubljenju. Sveti in pravični Bog pri sodbi pa ne bo gledal, ali je kdo bil bogat ali ubog, visokega ali nizkega stanu, da so torej pred Bogom vsi ljudje enaki, in da bi se tudi med seboj ne imeli povzdigovati eden nad drugega, temuč se imeti za otroke ravno tistega Očeta, za brate in sestre med seboj; kajti Bog je stvaril kralje in berače, gospode in hlapce, živi in oskerbljuje vse po očetovsko. Tako je Jezus učil; prisjalo je ljubo solnce nebeške resnice, zibnile so teme gerde nevednosti in prisvetil je beli dan keršanske vere in resnice. Zatoraj kliče adventni zvon: „Noč je prešla, dan se je približal, — ustani!“

Pa še druga tema in noč je pokrivala vesoljni svet, in sicer

2. črna noč gerde hudobije.

Pervi greh ni samo uma in pa pameti človeku umotil in zmedel, tudi voljo in serce mu je popačil in pohujšal. Le poglejmo kratko, kako se je pred Jezusom na svetu godilo. Že prvi sin Adama in Eve je bil tako hudoben, da je svojega Abeljna iz zavida ubil. Pa več je bilo ljudi, več je bilo tudi greha! Hudobija je narastla tako, da se je Bogu milo storilo, da je človeka stvaril in je rekel: „Človeka, kterega sem stvaril, bom potrebil iz zemlje; zakaj žal mi je, da sem ga stvaril“, L. Mojz. 6, 5. In res, ves prvi svet je Bog potopil! Potem so se ljudje spet pomnožili, pa pohujšali tudi. Judom je Bog pošiljal časom preroke, da bi jih podučevali in svarili, — pa oh groza je le misliti, kako so Judje živeli! Zunaj na videz so nekaj dobrih del doprinašali, ali v sercu so grešili. Zatoraj Jezus same farizeje, ki so se za nar pobožnejše šteli, imenuje pobelene grobe, ki so zunaj lepi viditi, znotraj pa polni gerdobe in gnjilobe. In sv. Pavl piše od Judov takole: „Ni ga pravičnega, ni ga razumnega, ni ga, kateri bi Boga iskal. Vsi so odstopili, vsi skupej so se spridili, ni ga, kateri bi dobro storil, ni ga, kar enega ne. Odpert grob je njih gerlo;

s svojimi jeziki goljufno ravnajo, gadjji strup je pod žnablji; njih usta so polne kletve in grenobe; njih noge so hitre prelivati kri; zatiranje in nesreča je na njih potih, in pota miru ne poznajo; strahu božjega ni pred njih očmi“, Rimlj. 3, 10. Tako žalostno popisuje sv. Pavl izvoljeno ljudstvo božje, k temu pa še to pristavljam, da je tudi pri Judih imel gerdi molik Moloh svoj oltar; temu moliku so tudi oni svoje otroke v goreče naročje polagali, da so se razcedili in po malem razžgali. —

Sedaj bote pa radi verjeli, da se je pri hajdih še hujše in gerše godilo. Od njih piše sv. apostel Pavl Rimlj. 1, 28.: „Kakor jim ni bilo mar Boga spoznati, jih je Bog pre-pustil spridenemu poželjenju, da le delajo, kar se ne spodobi, da so polni vse krivice, hudobije, kurbanja, lakomnosti, napačnosti, polni nevošljivosti, ubijanja, krega, goljufije, hudodelnosti, podpihovavci, obrekovavci, Bogu sovražni, zasramovavci, prevzetni, napuhnjeni, izmišljevavci hudobij, staršem nepokorni, neumni, razuzdani, brez ljubezni, brez zvestobe, brez usmiljenja.“ Ni čuda, kajti za vsako hudobijo so svojega božjega varha imeli, in večkrat hudobijo samo v boga prekovali. Kdor je postavim kaj ukradel, je podaril kako darilce moliku Merkurju, da bi ga varoval in ohranil vseh nevarnost in kazen. Pijanci so si mislili molika Bahuza s tim nar bolj počastiti in poprijatliti, da so se prav opijali. Na več krajih so imeli tempeljne nesramni boginji Sladi postavljene, ondi se je pa vse hujše godilo, kakor v Sodomi in Gomori, tako da sv. Pavl pravi: „Kar nekteri tam počno, se še počteno povedati ne da“, Ef. 5, 11. Kdo bi iz globokega serca ne izdihnil: Oh to je bila žalostna in strašna noč gerdobe in hudobije! Pa le še poslušajte, moram vam še to povedati, da so hajdje svojim molikom ljudi klali in darovali. Sv. pismo govori od Moloha in ga imenuje pred vsem gerdega molika. Bil je bronast, imel je podobo človeško, glavo pa volovsko. Ves molik je bil votel, zadej pa je imel luknjo, da so ogenj vanj delali in ga razbelili. Sedaj so mu otroke za dar pripravljeni v roko djali, da so se reve na njih spekli in sožgali! Tako so počenjale nekdej vse ljudstva in vsi narodi;

tudi nekadajni Nemci so svojemu moliku Vodanu ljudi klali in naši slovenski predstarši so svojemu moliku Čertomiru ali čer-nemu Bogu device in mladenčce morili in darovali. Alite to je grozovitno; pa človeku skoraj kri zastane slišati, kar so Mešikanci v Ameriki uganjali. Ajdovski duhovni so neumne ljudi pregovorili, da njih bog človeško kri naj rajše pije, in stokanje in vek naj rajše posluša. Zatoraj so pri darovanju takole ravnali: Privezali so človeka za dar pripravljenega z vervmi terdo na zemljo. Sedaj mu je duhoven persi prerezal, serce iz njega vzel, še živo moliku pomolil, in mu kerv na usta iztisnil. Zati-m so drugi truplo razsekali, kosce med pričujoče razdelili in kakor posvečeno jed pojedli. V tempeljnu tega molika je bila cela dolga rajda glav nataknenih, in zrajtalo se je, da so v Mešiki na leto po 20,000 ljudi poklali. Španski vojsko-vodja Korteiz je pred 300 leti Mešikansko premagal; pridši v poglavitno mesto je našel cele gromade kosti in glav daro-vanih ljudi. — Taka je bila noč pred Jezusom!

Pa pride Jezus, prižge svetlo luč svojih prelepih naukov, in vsa zemlja dobi novo obličje; pregrehe in hudobije se poskrijejo, čednosti pa in dobre dela se prikažejo. Kako vse drugo je, kar v svetem pismu beremo od prvih kristjanov: „Bili so stanovitni v nauku aposteljnov, so združeni kruh lomili in molili; — vse, kar so imeli, je bilo vseh, lastine in premoženje so prodajali in so od tega delili vsem, kakor je kdo potreboval; bili so tudi vsak dan stanovitno v enem duhu v tempeljnu, in so lomili po hišah kruh, in so uživali jed veselega in priprostega serca; so hvalili Boga in bili prijetni vsemu ljudstvu. Nihče ni rekel od tega, kar je imel, da je kaj njegovega, ampak vse je bilo med njimi vseh; ni ga bilo ubogega med njimi; kterikoli so imeli njive ali hiše, so pro-dali, prinesli ceno, kar so prodali, in položili k nogam apo-steljnov. Delilo se je pa vsakemu, kakor je bilo komu potreba“, dj. ap. 2 in 4. Glejte! to je Jezusova luč, tako ona sveti; tukaj se ne sovraži in ne preganja, se ne kolje in ne mori, se ne počenja nesramno in nespodobno, se ne goljfuje in krade; tukaj se le samo ravna prijazno in ljubeznivo, sra-možljivo in čisto, pravično in bratovsko. Jezus Kristus je prižgal novo luč keršanskega življenja; minula je črna noč

gerde hudobije in dan se je prisvetil. Zatoraj tudi kliče adventni zvon: Človek! dan je — ustani! —

S k l e p.

„Vsaka noč ima svojo hudo moč“, pravimo Slovenci; posebno hudo moč pa je imela tista strašna noč, od ktere sem vam danes govoril. Ves človeški rod je pokrivala črna noč nevednosti in pregrehe; ljudje niso prav poznali ne Boga ne samega sebe, in niso vedeli, kaj je lepo in gerdo, prav in dobro. Pa hvala večnemu Bogu: Prišel je Jezus, prisjala je prava luč, in bila je luč. Pokazal nam je ljubega Očeta nebeškega, nam razložil njegovo sveto voljo, nam je povedal, koliko naša neumerjoča duša velja in kaj nas po smerti čaka. In ta prijazna in svitla luč prelepih Jezusovih naukov nam sedaj sije v sveti katoljski cerkvi, kajti Jezus sam jo je postavil za podlago in steber vse resnice. Toraj noč nam je minula — dan je nastopil, in sv. cerkev nas sedaj v svetem adventnem času kliče, da bi se zbudili in ustali. Kdor po dne spi, je bolen ali nemaren, oboje pa je žalostno; gorje pa hlapcu, ki iz nemarnosti in lenobe spi, gorje mu, kadar gospodar pride in ga najde polehati in spati. Ljubi moji! tudi naš Gospod se približuje, pride gledat, ali še spimo in ležimo. Noč je že minula — dan se je približal, gorje nam, ako nas najde spati in ležati, kakor v stari noči nevednosti in pregrehe. Zatoraj poje adventni zvon in kliče: Dan je — Jezus pride — človek ustani! Amen.

17 Pridiga za tretjo adventno nedeljo.

(Adventni zvon kliče: „Napravi se!“)

„Jaz sem glas vpijočega v puščavi: pripravite pot Gospodov.“ Jan. 1, 23.

V v o d.

Glasno in mogočno je učil in klical sv. Janez v puščavi, pripravljati se, kajti odrešenik se bliža.— Dohajalo je k njemu veliko ljudi, ga poslušalo in obljubilo delati pravo, resnično pokoro. Slišati, kaj se v puščavi pri Jordanu godi: tudi Sadu-

ceji in farizeji pošljejo duhovnov in levitov do Janeza vprašat ga, kdo da je? Da bi se bili sami v puščavo podali, Janeza poslušali in po njegovem nauku na prihodnega Mesija pripravljali se, to jim na misel ne pride, tega ni treba! Kajti Saduceji so bili ljudje brez vse vere: le tukaj uživljati in veseliti se, le tukaj za posvetno čast in bogastvo skerbeti, samo to jim je bilo pri sercu. Bodi si Mesija kdorkoli hoče, da jih le pri miru pusti pri posvetnih veselicah in polnih skrinjah; smert, sodba, večnost so jim bile le prazne besede! — Farizeji so bili pa že tako brez vsega greha²; so bili popolni in sveti³; zakaj jim je potem Mesija, ki jih bo še le grehov odrešil? njih čista in sveta duša pojde koj topla v nebesa. — Da takim ljudem ni mar bilo za Mesija, vsak lahko verjame; že² je prihodnji Mesija med njimi hodil, pa kaj jih to mara. Zatoraj pravi sv. Janez: „V sredi med vami stoji, pa vi ga ne poznate. On je, kateri ima za menoj priti, kateri je veči od mene, kteremu jaz nisem vreden od čevljev jermenov odvezati!“ Tako je učil in klical sv. Janez, pa nekteri ga niso hotli poslušati, niso se hotli zbuditi in ustati iz grešnega spanja.

Tudi sv. katoljska cerkev vabi in kliče kakor nekada sv. Janez v puščavi, posebno sedaj adventni čas, pripravljati se na prihod Jezusa Kristusa. — Pa je tudi med nami Saducejev in farizejev.³ Je kristjanov, kterim je malo mar za Boga in dušo, za nebesa in pekel; v posvetno so zaljubljeni in zakopani, svet in njegovo veselje uživljati, to jih sedaj skerbi; pokoro delati in poboljšati se, odlašajo na jutre, na stare dni. Kaj jih sedaj to mara, da je sveti adventni čas, da cerkev kliče, zbuditi se in ustati.² — Je kristjanov, ki se za popolne in svete imajo in mislijo, da nobene priprave ne potrebujejo; saj nič niso ukradli, saj nikogarja niso ubili, saj še pokleknejo k molilvi, v cerkev pridejo in clo pri pridigi ostanejo, — kaj jim še majnka, česa še potrebujejo? Oh ljubi moji, da bi takih med nami ne bilo! — Vsi, vsi smo otroci sv. katoljske cerkve, in vsi imamo poslušati ljube matere mili glas; zatoraj zbudimo se in ustanimo! Pa ni dovolj, da se le zbudimo in ustanemo; ampak tudi napraviti se imamo: „Sin človekov pride, srečen, kterega pripravljenega najde.“ Zatoraj zapoje tretjič danes adventni zvon in kliče:

„Jezus pride — človek napravi se! —
Govorim v imenu Jezusa Kristusa; zatoraj poslušajte!

Razlaga.

(Alite, ljubi moji, da smem upati, da poslušate močni glas adventnega zvona? Alite da vas je resnična misel in terdna volja obšla, zbuditi se in ustati iz žalostnega, grešnega spanja? Pa to bi le malo ali nič ne pomagalo, da bi se le zbudili in iz postelje ustali, potem pa spet v staro postelj padli in zaspali.) Noč je minula beli dan prisvetil je, — Jezus pride, toraj se je tudi treba napraviti. Pa kako, porečete. Napraviti se je treba tako,

1. da slečemo ponočno obleko.

Slišali ste, ljubi poslušavci, v kako strašno temo je bil ves svet zakopan, preden je zasvetila nebeška luč Jezusove vere; tema nevednosti in pregrehe je pokrivala cel svet, in nosili so ljudje ponočno obleko. Dan je pri nas! Radi v cerkev dohajajte, zvesto pridige in keršanske nauke poslušajte, tudi doma večkrat od božjih reči se pogovarjajte in keršanske knjige prebirajte; tako slečete ponočno obleko nevednosti. Verzite tudi od sebe dela teme, kakor so jih doprinašali nekdamni Judje in hajdje, ki so sedeli v smertni temi gerdih pregreh. Proč toraj požrešnost in pijanost! kajti adventni čas je čas postiti in zatajevati se; saj pride tisti, ki se je borno v hlevu rodil, v ubožtvu in zatajevanju svoje dni preživel in ni imel, kam svojo trudno glavo položiti: „Božje kraljestvo ni jed in pijača, ampak pravičnost, in mir in veselje v svetem Duhu“, Rimlj. 14, 17. Proč nečistost in nesramnost! Kajti pride tisti, ki je bil rojen od prečiste device, ki je nedolžne in čiste duše nar bolj ljubil in rekel: „Zvelicani so čistega serca; oni bojo Boga gledali.“ Proč greg in jezo! Kajti pride tisti, ki je — nas grešnike svoje sovražnike — ljubil do smerti na križu in za svoje morivce še na križu prosil svojega Očeta nebeškega: „Na tem bojo ljudje poznali, da ste moji ucenci, ako se med sebo ljubite.“ Proč nehvaležnost! Kajti pride tisti, ki nam je skazal nar večjo dobroto, nas očistil greha, nas odrešil pogubljenja in nam odperl vrata nebeške! Proč krivica in goljufija, proč vsak krivičen kraj-

car! Kajti pride tisti, ki nam je pravil priliko od krivičnega lišnika in nam povedal, da bode vsakteri veržen v temno ječo, dokler ne poplača vsega dolga do poslednega vinarja. To so dela teme, to so ponočne oblačila, od katerih sv. apostel Pavl pravi: „Verzimo od sebe dela teme, — kakor po dne hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti“, Rimlj. 13, 13. —

Oh koliko jih je med nami takih, ki nosijo gerdo ponočno obleko! Koliko jih je, katerih Bog je trebuh, — jed in pijača, veselovanje in ponočevanje! Koliko jih je, ki nosijo v svojem sercu gerde in nečiste misli in želje, ki kvantajo nepoštene in nesramne besede, ki doprinašajo reči, ktere se pri kristjanih še imenovati ne smejo! Koliko jih je, ki svoje sosede pikajo in dražijo, jezo in sovražtvo napravljajo, in potem v prepiru in boju živijo! Koliko jih je, ki svojim dobrotnikom ne vejo nobene hvale, ki prejete dobrote gerdo in hudo pövräčujejo; keršanski starši, gospodarji in gospodinje ali ni temu taka? Koliko jih je, ki krivično blago na svoji vesti nosijo, ki goljfujejo in kradejo, in za male prazne reči svojo neumerjočo dušo prodajajo! Oh da bi se vsi ti zbudili in ustali, vergli od sebe dela teme in slekli ponočno obleko: kajti dan je — Jezus pride — in čas je, napraviti se! —

Da pa se napravimo, je še dalje treba:

2. da se umijemo in očistimo.

Kdor se zbudi in ustane, se tudi umije in očedi. Tako bi tudi ne bilo spodobno, ako bi mi Jezusa umazani sprejeli. In kako je umazana duša, ktera nosi grehov na sebi! Gerdo je blato, pa še gerši je greh; černe so saje, pa černejši je greh; ostudne so gobe, pa ostudnejši je greh. Treba je toraj umiti in očediti ubogo dušo. Zato nam je Bog dal solze, da bi objokali naše grehe, zato je Jezus postavil zakrament sv. pokore, da bi se očistili naših grehov. — V Jeruzalemu je bil potok, h kateremu je včasih prišel angel Gospodov in je vodo zaganjal semtertje; kdor je takrat v potok prišel, je bil čist in zdrav. Tak čuden potok teče sedaj v sv. katoljški cerkvi; kdor pride o pravem času in dobrega serca v potok, ta se očisti vse nesnage, se ozdravi vse bolečine. Ta čudni potok,

ta božji studenec je zakrament sv. pokore. Sv. Janez Kerstnik je zgreval Jude kerščeval, in umival v reki Jordanu, sv. cerkev nas pa čedi in umiva v zakramentu sv. pokore. Nekadaj je sv. kat. cerkev zapovedovala, tudi o adventnem času zakrament sv. pokore vredno sprejeti; verni kristjani so poslušali ta glas in so tudi adventni čas kakor sedaj o veliki noči k spovedi hodili. Res, da sv. cerkev sedaj tega ne zapoveduje, pa vendar to serčno želi in svoje ovčice vabi in kliče. In kdo bi bil tako terd in lesen, in bi ne poslušal tega glasa! Ali je mar toliko teržavno, česar nam je treba, zakrament sv. pokore sprejeti in se grehov omiti? Ali je mar pretežavno, nekaj časa svetega Duha za razsvitljenje prositi, naj ti tvoje grehe na znanje da, potem pa premišljevat, kaj si hudega mislil, govoril, želel in storil zoper Boga, zoper sam sebe ali zoper svojega bližnjega, kaj si opustil ali zamudil dobrega, ali katerih dolžnost nisi spolnoval. Ako to opraviš in vse koticke svojega serca spretakneš, boš vidil celo rajdo grehov, morebiti velikih grehov; vidil boš, kolikokrat in kako nehvaležno si žalil svojega ljubega in dobrega Očeta nebeškega, da si zapravil nebesa, zaslužil pa pekel. Oh ne bo ti pretežavno, ja gnalo te bo, Boga odpuščanja prositi, in svoje grehe serčno objokovati, — gnalo te bo na kolena pasti, na persi terkati in zdihovati: „Oh Bog bodi mi grešniku milostljiv!“ Prava serčna grevenga te pa tudi bo silila, Bogu obljubiti, greha in tudi grešnih priložnost se skerbno ogibati in nikoli več ne grešiti. In ako imaš pravo grevengo čez svoje grehe in terdno voljo poboljšati se, ali ti mar bo pretežavno poiskati tistega zdravnika, po katerem sam Bog bolne duše ozdravlja, poiskati tisti prečudni studenec, v katerem se duša očisti vseh madežev? Gotovo ti ne bo pretežavno poklekniti pred namestnika božjega, se ponižno odkrito in popolnoma spovedati vseh svojih grehov, lepo in zvesto poslušati božjega namestnika svetih naukov in opominov, se zanaprej zvesto ravnati po teh besedah, naloženo pokoro ponižno in natanjčno opraviti in zanaprej spokorno in pobožno živeti. Ali je mar to pretežavno storiti zavoljo odpuščanja grehov, zavoljo ljubezni božje in zavoljo zveličanja svoje nemerjoče duše! Kako se svojih grehov znebiti in očistiti, hajdže niso poznali nobenega

pota: ostro so se postili, terdo se zatajevali, svoje premoženje žgali in darovali, živino klali, clo ljudi morili, svoje bogove polaziti in odpuščanje grehov si zadobiti.

(Oh Jezus, nedolžno jagne božje, ti si nosil naše grehe in nam jih odvezel na svetem križu, oh večna hvala ti bodi! Nam vsega tega, kar so Judje in Hajdje počenjali, ni potreba: le serčno zgrevati se, le ponižno spovedati se, le resnično spokoriti in poboljšati se, le to nam je treba, in naj bila naša duša črna kot saje, rudeča kot kri — bela bode kakor novopadeni sneg: „Solze spokornika, uči sv. Avgustin, padajo pred obličje Gospodovo in pregrehe omijejo.“ Ne zamudi toraj zakrament sv. pokore pobožno sprejeti, da se omiješ svojih grehov in napraviš na prihod Jezusov! — Pa samo sleči ponočno obleko in omiti se, še ni dovolj, še nismo prav popravljeni, treba je še:

3. da oblečemo podnevno obleko.

(Sv. Pavl nas opominja, obleči orožje svetlobe, obleči Gospoda Jezusa Kristusa.) Ktera je toraj tista podnevna obleka, ki nam jo je treba obleči za božične praznike? Poznam obleko, ona je naj dražja, sam Jezus jo nam je pridobil na znamenju sv. križa: „Ne za spremenljivo zlato in srebro, pravi sv. Peter I. 1, 18., ampak za drago kri Kristusa nedolžnega in neomadeževanega jagneta smo odkupljeni“; — poznam obleko, ona je naj lepša: „Vse, kar se na svetu še toliko štima, se čisti duši primeriti ne da; čista duša je lepša, kakor vse, kar na svetu še toliko ceno ima“, Sir. 26, 20.; poznam obleko, ona je tudi naj rahlejša, je kakor čisto ogledalo, na katerem se pozna tudi mala sapica in nar manjša pikica.

Poznam to drago, lepo in nježno obleko, tudi vi jo poznate, mi vsi smo jo oblekli: belo oblačilo kerstne nedolžnosti. Duhovnik pri sv. kerstu otroku belo oblačilo poda, rekoč: „Obleci oblačilo nedolžnosti, in prinesi ga brez vsega madeža pred Gospoda našega Jezusa Kristusa, da imaš večno življenje.“ Oh srečen, kdor še nosi to lepo oblačilo kerstne nedolžnosti, in je tako popravljen, ko Jezus pride! Srečni ste vi nedolžni otroci, ki še ne poznate nobenega greha, srečni ste vi pošteni mladenči in čiste device, ki še niste omadeževali svojega serca

in svojega telesa, ki se serčno vojskujete in premagujete vse grešne želje svojega slabega mesa, vse skušnjave in pohujšanja hudobnega sveta in vse zanke in stave peklenškega sovražnika, vi angeli v človeškem mesu, vi nedolžne in čiste duše nebeškemu ženinu naj bolj dopadete. Oh kako veselega serca zamorete pričakovati rojstnega dnu vašega ljubeja in ženina? Pa vidim in slišim marsikoga izmed mojih poslušavcev izdihovati, prav milo mu mora biti pri sercu. Oh le žalaj, ljubi keršanski brat, keršanska sestra; greh te je omotil in pripravil ob tvoje drago in lepo oblačilo kerstne nedolžnosti. Jezus pride, pa nisi več spodobno oblečen, nisi prav popravljen; in vendar Jezus pride, kako se boš napravil? Išči in trudi se, kolikor hočeš, vendar belega oblačila kerstne nedolžnosti ne najdeš nikoli več; to oblačilo enkrat omadeževano ali raztergano, je zgubljeno v večne čase. Oh poglej, človek moj, kaj greh zna, koliko žalosti in sramote ti je napravil; Jezus, tvoj gospod in zveličar pride, ti pa oblačila nimaš, da bi se spodobno napravil! Nihče ti ne more pomagati — cel svet ne — le sama sv. kat. cerkev, ona usmiljena mati tudi svojih nezvestih in zgubljenih ovčic. Ona te vabi in kliče, obleči oblačilo prave in resnične pokore. Tudi ta obleka se vam bo lepo podala, tudi v tej bote usmiljenemu Jezusu ljubi in prijetni. Glejte, Jezus je prišel v hišo farizeja Simona in k jedi sedel. To zve žena v mestu, ktera je bila grešnica. In glejte! prinese alabastrovo pušico žlahnih mazil, stopi zad k Jezusovim nogam, začne mu s solzami noge močiti, jih s lasmi svoje glave brisati; in noge mu je kuševala in z mazilom mazilila. Viditi to serčno pokoro in gorečo ljubezen je ženi rekel: „Odpuščeni so ti grehi!“ Marije Magdalene se je Jezus usmilil zavoljo njene pokore; oh le zaupajmo, da tudi naših solz in naše pokore zavergel ne bo: „On je ja prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega!“ Sv. Janez Kerstnik je pridigoval v puščavi in rekel: „Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo.“ Ravno tako kliče tudi sv. katoljska cerkev: „Delajte pokoro in oblecite oblačilo resnične pokore, napravite se, zakaj Jezus pride!“

Sklep.

Priserčeni kristjani! znana vam je prilika od gosta brez svatovskega oblačila. Gospod je prišel pogledat svatov; vidil pa je tam človeka, ki ni bil svatovsko oblečen. Gospoda jeza prime, da reče: Prijatelj! kako si le sem prišel, ker nemaš svatovskega oblačila? On pa je omolkнул. Tedaj je kralj služabnikom rekel: Zvezite mu roke in noge, in verzite ga v zunajno temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi. Tudi nas je povabil Jezus obhajati vesele božične praznike; pa prišel bo tudi Jezus in nas pregledal, ali smo po svatovski napravljeni? Oh tudi nam gorje, ako nas najde brez svatovskega oblačila, ako najde, da nismo spodobno napravljeni! Zatoraj poslušajmo mili glas sv. kat. cerkve, ki nas kliče spodobno napraviti se! Zbudimo se iz grešnega spanja, ustanimo iz grešne postelje, potem pa praznicno napravimo se; slečimo nečedno ponočno oblačilo, verzimo od sebe vse dela teme, vse grehe in hudobije; — potem umijmo in očistimo se vseh madežev v zakramentu sv. pokore; — in slednjič oblecimo podnevno obleko ali kerstne nedolžnosti ali resnične pokore. H koncu še enkrat zaženem adventni zvon, naj glasno kliče: Jezus pride — napravite se! Amen.

17 Pridiga za šterto adventno nedeljo.

(Adventni zvon kliče: „Pojdite mu naproti!“)

„Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodu.“ Luk. 3, 4.

V v o d.

Nek dober oče in bogat gospod se je podal v daljno, ptujo deželo. Težko so žena in otroci pričakovali, da bo čas minul in dragi oče se spet vernul. Res, čas je potekel in list prišel, da oče ni več dalječ. Še nekaj dni — in imeli bojo spet svojega očeta. Sedaj se jamejo napravljati in pripravljati, da očeta spodobno sprejemejo. Nad hišnimi vrati naredijo velikega angelja, v roko mu namalajo trobento, iz

ktero trobi besede: „Pride -- pride!“ Sedaj tudi očedijo in poravnajo cesto, jo potrosijo s cveticami, in ko ura bije, se podajo mu naproti. Oče pride in veselja ni kraja ni konca! — Drag je mož keršanski ženi, ljub je oče hvaležnim otrokom, — pa kaj je mož, kaj je oče proti Jezusu, ki nam je pridobil večno življenje! In ta Jezus se nam približuje, in sv. katoliška cerkev tudi nam trobi in kliče: „Pride — pride!“ Že sem vam pokazal, kako sv. cerkev o adventnem času kakor velik zvon kliče: „Jezus pride — človek zbudi se“; tako kličejo adventne berila in evangelja, svitne maše in vse druge cerkvene opravila adventnega časa. „Jezus pride — človek ustani“; kajti črna noč stare nevednosti in pregrehe je minula in ljubo sonce svete keršanske vere nam je prisjalo. „Jezus pride — človek napravi se“; zakaj dan je in treba je sleči ponočno oblačilo in od sebe vreči dela teme, — treba je umiti se v studencu sv. pokore in obleči podnevno oblačilo kerstne nedolžnosti ali pa resnične pokore. Tako je trikrat zapel adventni zvon in srečen, kdor je poslušal njegov sveti glas, se zbudil, ustal in se napravil! — Pa kaj so storili žena in otroci, ko se je ljubi oče bližal? Naproti so mu šli, mu pot poravnali in cvetlice potrosili. Ravno to imamo še storiti tudi mi; zatoraj zapoje danes adventni zvon štertič in kliče:

„Jezus pride — človek pojdi mu naproti!“

Zvesto me poslušajte, kajti govorim v imenu Jezusa Kristusa.

R a z l a g a.

Visokega gosta s tim počastimo, da mu dalječ naproti gremo. Da pa mi lahkih nog in veselega serca Jezusu naproti pojdemo, in da Jezus tudi ložej in rajši k nam pride, je treba, da mu pot pripravimo; zatoraj kliče sv. Janez: „Pripravite pot Gospodov!“ Pot pa bomo pripravili s tim:

1. da mu pot v naše serce poravnamo.

Kako pa imamo pot naravnati, nas uči sv. Janez v danšnjem sv. evangelju: „Pripravite pot Gospodovo, ravne stonice njegove steze; vsaka dolina naj se napolni, in vsaka gora in vsak grič naj se poniža; in kar je krivega, bodi ravno,

in kar je ostrega, gladke pota.“ Tako imamo Jezusu pot do našega serca poravnati. Toraj:

„Vsaka dolina naj se napolni.“ Keršanski starši! Bog vam je otroke dal, da jih zorite za svete nebesa, da jih lepo učite, k dobremu napeljujete, jih svarite in tudi strahujete, da jih tudi pri svojih molitvah in svetih mašah Bogu priporočate; to so vaše svete dolžnosti. Pa kako jih spolnujete, kako radi jih zanemarjate, kolikorkrat ravno narobe delate. Oh ljubi starši, pogledjte strašne jame pred seboj! — Keršanski gospodarji in gospodinje! Bog vam je posle izročil, da ste jim dobri in zvesti starši, da bi jih imeli v božjem strahu, jih greha varovali, k dobremu napeljevali in za njimi gledali. Pa kam so prišle keršanske hiše, kjer se tako ravna? Oh ljubi gospodarji in gospodinje moje, pogledjte globoke jame pred seboj! —

Ljubi moj kristjan! Bog ti je dal premoženja, dal ti je modrosti in pameti, da bi lahko kaj ubogai me podal, lahko kakega lačnega nasitil, kakega nagega oblekel, kakega žalostnega potolažil in razveselil, kakega nedolžnega zagovarjal. Slišiš bližnega zdihovati, vidiš ga debele solze točiti: pa se te ne prime, nimaš nobenega serca do ptuje nesreče in ptujih solz. Oh ljubi moj, koliko dobrih del zamudiš; pa poglej tudi velike globočine pred seboj! — Štejte, ljubi poslušavci, vse ure in dni, vse tedne in mesce, vse leta in leta; koliko ste jih zgubili in po nemarnem zapravili, koliko v grehu pokončali, koliko svetih maš in božjih naukov zamudili! Premisli, ljubi kristjan moj, kolikokrat opustiš svojega znanca ali svojo prijateljico opomniti in posvariti; vidiš ju dirjati po grešnem potu naravnost v večno pogubljenje, pa molčiš. Morebiti, da bi kaka beseda že zdala, pa nimaš nobene besede, da bi podučil in poprosil, posvaril in zarotil, prav po Kajnovu praviš: „Kaj — ali sem mar varh svojega brata.“ Oh ljubi moj! poglej strašno dolino pred seboj! O ljubi moji, pogledjte globoke doline pred seboj! Vse te doline naj se napolnijo in zasujejo: „Delajte, pravi Jezus, dokler je dan, zakaj pride noč, v kateri nobeden ne more nič delati.“

2. „Vsaka gora in vsak grič naj se poniža! Kaj stori, ljubi moji, da kristjani božje nauke tako mlačno obiskujejo, božjo besedo tako merzlo poslušajo, ssv. zakramentov tako redko prejemajo in na nobeno pokoro ne mislijo? To stori gora prevzetnosti; kajti sami sebe za dovolj podučene in pobožne imajo, in brez vse pokore in vsega poboljšanja živijo. — Kaj stori, da marsikteri mladeneč, marsiktera deklica pade globoko in strašno, da zapravi svoje dobro ime, svojo čast in veselje, in si nakoplje sramote in nesreče, ktere pa nobene solze ne odpravijo več? To dela gora prevzetnosti; mislijo od sebe previsoko, da so močni in stanovitni, da pasti ne morejo; zatoraj se podajajo v skušnjavo, iščejo priložnosti in potem skusijo, kako resnične da so besede: „Kdor priložnosti išče, v priložnosti tudi pade“. — Kaj stori, da marsikteri sin svojega starega očeta ne posluša, da marsiktera hči lepih besed in gorkih solz svoje drage matere ne porajta, in da marsikteri posel lepe besede in opomine svojega gospodarja in svoje gospodinje zamečuje in zasramuje? To dela gora prevzetnosti; zakaj že so sami dosti stari in modri, ni jim treba drugih ljudi poslušati. — Kaj stori, da se marsikdo nad svoje sosede in znance povišuje, jih tudi gerdo in terdo ima, jih obrekuje in zaničuje? To dela gora prevzetnosti; zakaj on je morebiti mlajši in zgorši, bogatejši in modrejši, zato druge po strani pogleduje. Vse to dela ostudna prevzetnost: ta gora se mora ponižati! —

3. „Kar je krivega, bodi ravno.“ Oh krivice se velike po svetu godi! Tam le nekdo ne more viditi in slišati, da njegov bližnji dobro slovi, da ga vse rado ima in spoštuje. Kaj pa počne? Jame bližnjega obirati in obrekovati, njegove lepe lastnosti zmanjševati, njegove slabosti pa poviševati, ja še clo po krivem ga dolžiti in natolcovati. Hudobnež nima miru, preden da je pripravil bližnjega ob vso čast in poštenje. Kolikokrat se kej tacega doživi: to krivo mora biti poravnano. — Tamle nekdo drug bi si rad kej posvetnega blaga nagrabil, (bodi si ker je dnar in posvetno blago njegov bog, ali pa bi rad se po svetu košatil in veselil.) Pa po pravici ne gre; kaj pa počne? Jame

svoje perste stegati po tujem blagu, jame goljfovati in krasti. Ali temu ni taka: to krivo bodi ravno! Tamle nek nespodoben gerdun nedolžno dušo že dolgočasa zalezuje in jej mreže nastavlja, pa sirota vendar le uteče in se možko brani. Slednjič pa jame ji dajati sladke besede, delati zlate obljube, clo krivo prisegati, in slepa sirota se da omotiti in v greh zapeljati. Take krivice je kot listja in trave: oh to bi se imelo poravnati! — Sv. Janez še slednjič pravi:

4. „Kar je ostrega, naj bo gladek pot.“ Oh veliko je tudi ostrega med kristjani! Poglej tamle v hišo, kako se pikajo in grizejo, si grenijo kratko življenje in si napravljajo ostro rajtingo tudi tamkaj. Poglejte tamle v soseščino, kako si kljubovajo, kako si jame kopljejo, kako se tožujejo in pravdajo, na koncu pa so še vsi na zgubi. Oh koliko je jeze in nemira, prepira in sovražtva po svetu: vse to je ostro, vse to pobada in se mora strebiti in poravnati gladek pot. — Zatoraj napolnimo doline, ponižajmo gore, zravnajmo, kar je krivega in ogladimo, kar je ostrega; tako poravnamo pot, da moremo mi do Jezusa, on pa k nam priti. Pa to je še vendar premalo: Jezus pride, kralj vseh kraljev, gospod vseh gospodov; treba je še toraj:

2. da mu lepih cvetlic na pot potrosimo.

Na cvetno nedeljo nam sv. evangelje pripoveduje, da so Judje nekadaj Jezusa slavno in veličastno v mesto Jeruzalem peljali: Položili so svoje oblačila na oslico, in ga gori posadili. Silno veliko ljudi pa je razgrinjalo svoje oblačilo po potu, drugi pa so veje sekali iz dreves, in jih stlali na pot. Množice pa, ktere so spredej in zadej šle, so vpile rekoč: Hozana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem“, Mat. 21, 7. Tudi k nam pride Jezus, tudi mi moramo mu cvetlic na pot trositi, in ravno tiste, ktere mu naj bolj dopadajo. Potrosimo mu naprej žlabno violico, tiho ponižnost. Glej! On — edino-rojeni sin Očeta nebeskega, kralj nebes in zemlje, pravi Bog od pravega Boga, se je ponižal, da kot ubogo dete v jaslicah leži, in da je podobo slabega človeka — podobo hlapca na se vzela. Kako ljuba mu je tiha ponižnost! Zatoraj pa tudi nam kliče: „Učite se od mene, kako sem

krotek in ponižnega serca“! Mat. 11, 29. (Oblači in nosi se toraj ponižno in pošteno, ne previsoko in bogato, — govori pohlevno in spodobno, ne pa prevzetno in nesramno, — obnašaj in obhodi se vselej in povsod tiho in pohlevno, ne pa štimano in razujzdano, — ne zaupaj in ne zanašaj se preveč na svojo moč, ogibaj se zvesto grešnih priložnost in rad in goreče žebraj, da naj vsemogočni Bog tvojo slabost podpira! Taka tiha ponižnost bo Jezusu močno dopadla, kajti: „On je zopernik napuhnjenim, pravi sv. Peter I. 5, 5., ponižnim pa svojo pomoč in milost daja.“ — Potrosimo mu dalje rumeno sončnico zveste pokornosti do Boga. Sončnica se obrača in gleda vedno na solnce; tako je tudi Jezus vselej pred očmi imel svojega Očeta nebeškega in njegovo sveto voljo: „Moja jed je, je rekel, da spolnujem voljo tistega, kateri me je poslal“, — in „pokoren mu je bil do smerti in to do smerti na križu.“ Tako je bil Jezus pokoren, in nam je izgled dal, da tudi mi delamo, kakor on. Zatoraj ne zabimo imenitnih besed, ktere je sv. Duh sam rekel: „Boga se boj, in derži njegove zapovedi, to je vseh ljudi dolžnost,“ Prip. 12, 13. (Nam je pa tudi sam Bog po Mojzesu obljubil vse dobro, ako zapovedi Gospoda svojega Boga deržimo in po njegovih potih hodimo. Ako pa ne poslušamo besed Gospoda svojega Boga, bojo nad nas prišle vse prekletve, Mojz. 5, 28. Zatoraj, ljubi moji, imejte vselej pred očmi deset božjih zapoved, in spolnujte jih zvesto in tanjko; ne le samo tedaj, ko nam to lahko brez težave spod rok gre, ampak tudi tedaj, ko nas težko stane in zopernosti napravlja. Ne zabimo nikoli, kar je Bog rekel: „Pokornosti hočem, ne pa daritev“; naj bi toraj človek noč in dan molil, vse romarske cerkve obhodil, obilno ubogaimo dajal, zraven pa kako zapoved božjo vedé in prostovoljno zanemarjal, prazna in puhla je vsa njegova pobožnost. Bodimo toraj pokorni nebeškemu Očetu vselej in v vseh rečeh, bodimo mu pokorni prav po otroško, kajti: „Nismo prejeli duha sužnosti, pravi sv. Pavl Rimlj. 8, 14., da bi spet v strahu bili, ampak duha otrok za sine vzetih, po katerem kli-

čemo: Aba! ljubi Oče!⁶ Taka pokorščina -- na vse strani iz otroške ljubezni — Jezusu dopada, tako mu tudi na pot trosimo! Tretja cvetlica, katero imamo Jezusu na pot slati, je rudeča roža goreče ljubezni do bližnjega. Ni večje ljubezni kakor je ta, če kdo svoje življenje da za svoje prijatelje. Jezus se pa je rodil in prišel, da je življenje dal za nas grešnike — svoje sovražnike. On je svoje ljubil in ljubil jih je do konca! Neskončna ljubezen ga je na svet pripeljala, po svetu vodila in na križu držala, — ljubezen pa tudi hoče imeti od nas in ostro tirja: „Na tem bojo ljudje poznali, da ste moji učenci, ako se med seboj ljubite.“ Da bližnjega ljubimo, tirja Jezus od nas, on pride iz gole ljubezni do nas: ali mi mar bodemo te ljubezni odrekli, — potem pa tudi kristjani nismo. Kerš. starši, gospodarji in gospodinje, ljubite toraj svoje sine in hčere, hlapce in dekle, pravo ljubezen pa s tim kažite, da jih imate v strahu božjem in jih vodite proti svetim nebesom. Vi kerš. sosedi, ljubite se med seboj in to ljubezen s tim na znanje dajajte, da svojemu bližnjemu srečo vošite, da mu radi postrežete, z besedo in djanjem ga podpirate, ga k dobremu ravnate, od hudega pa odvracate, z njegovimi slabostmi poterpljenje imate, in za njegovo časno in večno srečo Boga prosite. Vi bogati in premožni, ljubite svoje uboge brate in sestre, radi jim pomagajte in postrežite, kolikorkoli premorete, kar ste jim storili, ste Jezusu storili. Ljubi kristjani moji, ki ste si bili morebiti kej navskriž, ste se pisano gledali, se toževali in pravdali, oh podajte si roko in sprijatlite se; pokopana naj bo vsa jeza in pravdarija, ljubezen naj nas veže vse kot brate in sestre. Taka ljubezen Jezusu dopada, in to imamo mu na pot potrositi. Pa še ene cvetlice ne smemo pozabiti, in ta je siva potočnica prave pokore in poterpežljivosti. Kako ubog je prišel Jezus na svet: glej! terde jaslice so njegova zibel, ostra slama njegova pernica in stergane plenice njegova odeja! Tako se rodi tisti, od katerega časti in slave sta polna nebo in zemlja! Tudi tebe Oče nebeski nadlog in križev pošilja, tudi tvoj pot je pogosto s ternjem nastlan in s solzami polit. Pa poglej Jezusa, Sina živega Boga, tvojega gospoda in učenika: ali hočeš mar kej boljšega imeti? Ali ne veš, da, kdor hoče ž njim v nebesih kraljevati, mora tukaj ž njim terpeti? Ali ne veš, da ti Bog to življenje greni, da se v posvetno preveč ne zaljubiš in večno pa zabiš? „Zato, pravi sv. Avguštin,

Bog med pozemeljske sladnosti toliko grenkost meša, da bi se mi na take dobrote ogledovali, katerih sladkost nas nikoli ne goljfa.“ Zatoraj bodi, o kristjan, poterpežljiv, poglej ubogega Jezusa, ki pride, in protrosi mu tudi na pot prave poterpežljivosti!

Sklep.

Priserèni poslušavci moji! Znana vam je prilika od deset devic; vzele so svoje svetila in šle ženinu nasproti. Pet jih je bilo pametnih, pet pa nespametnih. Pametne so imele v svetilnicah tudi olja, nespametne pa nič. Ženin pa se je mudil, zato so vse podremale in zaspale.— Opolnoči je prišel ženin; device so hitro ustale in napravljale svoje svetilnice. Nespametne pa niso imele olja, in lučirne so jim jele ugasovati; toraj poprosijo pametne, da bi jim olja posodile; te pa niso hotle, temuč rekle so jim: Da nam in vam olja ne zmanjka, pojdite in si rajši kupite. Šle so kupovat; med tem pa je prišel ženin, in pametne so šle z njim na ženitnino in duri so se zaperle. Poslednič pa pridejo tudi une device rekoc: Gospod, odpri nam! On pa je odgovoril: Resnično vam povem, da vas ne poznam, Mat. 25, 1—19. — Tudi ženin naših duš — Jezus Kristus — se približuje; zatoraj je adventni zvon danes zapel: Jezus pride — pojdi mu naproti! Ja pojdimo vsi Jezusu naproti; poravnajmo mu pot, potrosimo lepih cvetic mu na pot: in prišel bo Jezus, in nas vzel kot pametne device na svojo nebeško ženitnino. Amen.

× Pridiga za sv. božični praznik.

(Adventni zvon kliče: „Jezus pride — sprejemi ga!“)

„V svojo lastino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli.“ Jan. 1, 11.

V v o d.

Štiri tavižent let je minulo, preden da je prišel odrešenik, kterega je Bog pervim staršem že v paradizu objubil. Bog je pošiljal te dolge leta očake in preroke, ki

so ljudem obljubljenega Mesija oznanovali in popisovali in jih tako pripravljali na njegov prihod. V spomin teh 4000 let je sv. cerkev postavila štiri nedelje svetega adventnega časa. Kakor očaki in preroki nekadaj tako oznanuje sedaj ona svojim vernim, da Jezus pride, in jih opominja na njegov prihod pripravljati se. Še je vse v postelji in sladko spi, kar zapoje veliki zvon, in kliče ustati in napraviti se k svitni maši; še je vse temno in tiho po vaseh in dolinah, kar je v cerkvi že svitlo, že vse živo in polno pobožnih kristjanov. Cerkvni zvon jih je zbudil iz telesnega spanja, da so se zdramili, ustali in napravili se; oh da bi jih bil zdramil vse adventni zvon sv. kat. cerkve, da bi se bili zbudili in ustali iz grešnega spanja, da bi se bili vsi spodobno napravili in naproti šli Jezusu Kristusu! Nicojšno noč pa ni bilo opolnoči, kar se zvonovi že milo zapeli, kar so jeli ljudje v cerkev zahajati, in kar so duhovniki jeli moliti in peti. In ko se iz turna dvanajsta ura glasi, stopijo duhovnik v belem prazničnem oblačilu pred božji oltar, opravljat presveto nekervavo daritev. O polnoči drugemale le samo lampica večne luči pred sv. oltarjem berli, danes pa veliko sveč in lučic po cerkvi migla; opolnoči je drugemale po cerkvi po mertvaško tiho, danes se ljudi vse tare in bogaboječe pesmi se glasno razlegajo. Kaj mora nek biti, kaj to pomenja? Tisti, kterega je Oče nebeški prvim staršem obljubil, kterega so očaki in preroki napovedovali, in po kterem so vsi pravični iz celega serca zdihovali, on — obljubljeni Mesija in odrešenik je prišel! Nicojšno noč ga je prečista devica Marija v Betlehemu rodila: „Beseda je meso postala, in je med nami prebivala!“ Zatoraj zapoje adventni zvon danes vnovič in kliče:

„Jezus pride — človek sprejemi ga!“

Poslušajte kaj več od tega; jaz začnem v imenu Jezusovem!

Razlaga.

To vi vsi veste in verujete, da pod podobo belega kruha v presv. rešnem Telesu prejemljemo ravno tistega Jezusa, ki ga je Marija v Betlehemu rodila, ki nas je učil in na križu odrešil, ki je častiljiv od smerti ustal in vesel v nebesa šel, ki

sedi na desnici svojega nebeškega Očeta in pride spet sodit žive in mertve. Pri božji mizi pride ravno ta Jezus, živi Bog in človek; toraj adventni zvon zakliče: „Človek sprejemi ga!“ In scer prejemi ga:

1. veselo. Angel Gospodov je pastirjem oznanil, kaj se je v Betlehemu zgodilo; pastirji so se pa silno bali. Angel jim je pa rekel: „Ne bojte se; zakaj glejte! oznanujem vam veliko veselje, ktero bo vsemu ljudstvu, ker danes vam je rojen zveličar, kateri je Kristus Gospod. In zdajci je bila pri angelū cela truma nebeške vojske, in so Boga hvalili in rekli: „Slava Bogu na višavah, in mir na zemlji ljudem dobre volje.“ Tako so se veselili in prepevljali angeli božji, da se je Jezus rodil in prišel na svet; kaj bi pa mi se ne veselili, saj pride nas odrešit in zveličat! „Veselite se, pravi sv. Bernard, ker zdravnik je prišel k bolniku, odrešenik k prodanemu, vodnik k popotniku, življenje k mertvemu, ker prišel je tisti, ki utopi vse naše grehe v globokem morju, vse naše bolezni ozdravi in nese nas na svojih ramah v večno življenje.“ Vse to nam je prinesel Jezus, ki se je danes v Betlehemu rodil: Oh, mi vsi smo bili bolni in naša bolezen je bila tako huda, tako nevarna, pa na celem svetu ni bilo zdravnika. Božji Sin pa je človek postal, nas ozdravit naše smertne dušne bolezni, nam odvzet naše grehe: „Po njegovih ranah smo mi ozdraveli.“ Dolžni smo bili in nismo imeli s čem plačati; dolžni smo bili Gospodu pravičnemu, ki se nikakor ne da sprositi, zapadli smo toraj božji pravici. Poglejte, edino rojeni Sin nebeškega Očeta pride na svet, se ponudi za nas in za naših grehov delj božji pravici, sterga in pribije naš dolžni list na znamenje svetega križa. Zavoljo naših grehov smo bili ne le v časno, ampak tudi v večno smert obsojeni, zaslužili smo pekel in večno pogubljenje. Pa oh večna ljubezen! Jezus pride, se za nas daruje, za nas umerje, da mi živimo, da! živimo v večnem življenju! Oh koliko veselje za nas, da se je nekadaj rodil in prišel na svet! Vsi pobožni in pravični so ga veselo sprejeli. Pa tudi sedaj še pride Jezus k nam v presvetem zakramentu rešnega Telesa, in prinese velikih dobrot in milost seboj. Grešniki mi, mi ubogi grešniki, bolni smo bili, greh nam je usekal rane; dolžni smo bili božjemu sodniku,

njegove zapovedi smo mnogokrat zanemarjali. Jezus nas je klical v sv. tabernakelju: Pridite k meni vsi, ki terpite in ste obloženi, in vam bom pomagal. Prejeli ste Jezusa, in zdrava je duša, dolg je izbrisan. Pa vendar vsaka bolezen človeka oslabi, da dolgo čuti in le životari. Tudi greh je oslabil in popačil našo voljo, resne pomoči nam je treba, da se poboljšamo. Pa Jezus je prišel in prinesel potrebne pomoči, kakor sam pravi: „Jaz sem terta, vi mladike; kdor v meni ostane, in jaz v njem, veliko sadu obrodi, ker brez mene nič ne morete.“ Tudi mi grešniki smo zapravili upanje in pravico do večnega življenja, zapadli smo večni smerti. Pa Jezus pride v presv. zakramentu in nam prinese zastavo večnega življenja, kakor sam zaterdi: „Kdor je moje meso, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ To ti, ljubi kristjan moj, Jezus seboj prinese, toraj sprejemi ga veselo; pa sprejemi ga tudi:

2. ponižno. Prijazen mož, pa prav ubožno oblečen, hodi po zimi v hudem mrazu po gorah in travnikih, po vaseh in mestih. Ljudje ga srečevajo in stermijo, kaj takega viditi; kajti glasno je zdihoval in se jokal. Zatoraj ga poprašujejo: „Francišk, kaj ti je, zakaj se jokaš, kaj se ti je žalostnega prigodilo?“ Zakaj, odgovori Francišk Serafinski, zakaj bi se ne jokal? Viditi, da se večna ljubezen ne ljubi, da tega sprejeti nočejo, ki sam od sebe pravi: „Jaz sem luč sveta, kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, ampak bo imel luč življenja“, to viditi, kdo bi ne pretakal kervavih solz in vi še poprašujete: „Zakaj se jokaš?“ Ljudje niso hotli Jezusa sprejeti, to je objokoval sv. Francišk, to mora objokovati tudi še sedaj. Od kod neki to pride? Poglejmo v današnje sv. evangelje. Tavžent in tavžent je bilo ljudi v Jeruzalemu, visokih in imenitnih, bogatih in učenih, veliko je bilo ljudi v Betlehemu; kdo pa je zvedel naj prvi, da je Jezus rojen, kdo ga je najprej sprejel. Vse nemarno in sladko spi, ubogi in ponižni pastirji na polju bedijo in svoje črede varujejo; jim, pohlevnim in ponižnim pastirjem oznanjujejo angeli božji, kaj se je nicoj v Betlehemu godilo. Vsi plašni, pa vendar v sercu veseli se podajo na pot: „Pojdimo, so djali, pojdimo do Betlehema, in pogledimo to reč, ktera se je zgodila, ki nam, jo je Gospod

na znanje dal, in so hitro prišli, našli Marijo in Jožefa, in dete v jasli položeno.“ Ponižnega serca so bili pohlevni pastirci, zatoraj so vredni bili prvi viditi in sprejeti Jezusa Kristusa. Tudi mi ga imamo sprejeti vsi ponižni in pohlevni! Glej, ljubi moj kristjan, v presvetem zakramentu je On, kralj kraljev in gospod gospodov, On, kteremu vse stvari služijo, pred kterim se vse nebeške moči tresejo, in kterega nebo in zemlja obseči ne moreta. To je gost, kterega ti sprejemeš, kdo si ti — slaba, revna, grešna stvar. Ali se ne boš mar ponižal iz celega serca in ves začudjen izdihnil: „O Gospod, kdo si ti, in kdo sem jaz!“ Mojzes je v puščavi na gori Horebu vidil goreč germ, ki vendar ni zgorel; bliža se, da bi vidil, kaj je; pa Bog mu zapove čevlje izuti; višji judovski duhoven je le enkrat v letu se prederznil stopiti v nar svetejše, kjer je Bog prebival; sv. Elizabeta se je štela nevredno, da jo Marija obiše; sv. Janez Kerstnik, da bi Jezusu od čevljev jermenov odrešil in sv. Peter, da bi mu Gospod noge umival; k tebi pa, moj kristjan, pride Jezus sam, živi pravi Bog, in ti se ne boš ponižal. Poglej v sv. evangelje: Jezus obljudi nekemu stotniku, da bo prišel v njegovo hišo. Stotnik pa ostermi, in ves ponižen zgovori: „Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho.“ Sv. Peter, kterega je Jezus za poglavarja svoje svete cerkve postavil, se je nevrednega imel, da se Jezus ž njim obhodi; zatoraj je Jezusu padel h kolenom, rekoč: „Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen clovek“, Luk. 5, 8. Jezus se pa s teboj ne samo obhodi, ne pride samo pod tvojo streho, temuč pride v tvoje serce, se sklene in združi s teboj, — ti mar pa se ne boš ponižal! Oh ljubi moj kristjan, kolikorkrat k božji mizi stopiš, in Jezus k tebi pride, zgrevaj še enkrat iz celega serca svoje grehe, kaži tudi zunaj, da si v sercu pohleven in ponižen, in globoko in goreče premišljuj, kako visok je gospod, ki te obiše, kdo si ti, ki ga sprejemaš. Naj bi bil goreč kot aposteljni, vnet ljubezni kot marterniki, čist kakor sveti mladenci in device, vendar bi ne bil še vreden sprejeti živega Boga. Zatoraj kliči ponižnega serca kakor govori: „Gospod, očisti me“, — kakor slepi: „Gospod, stori, da vidim“, in kakor stotnik: „Gospod,

reci le eno besedo in ozdravljena bo moja duša.“ Tako sprejemeš Jezusa ponižno! Pa sprejeti ga je še dalje treba:

3. ljubeznivo. Grozoviten je bil ajdovski cesar Dioklecijan, strašno je borne kristjane gonil in moril. Ravno so se v neki cerkvi kristjani zbrali, božične praznike obhajati, in dete Jezusa spodobno častiti, kar Dioklecijan to zve in pošlje svoje služabnike, vse kristjane v cerkvi — bilo jih je okoli 2000, pokončati. Zažgali so cerkev, plamen je že visoko švigal in nekteri kristjani so že omahovali. Sedaj jame duhovnik govoriti: „Moji bratje in sestre! Glejte jaslice tukaj le; dete Jezus nas iz jaslic kliče in nam naznanuje, kako nas je ljubil. On je za nas terpel, ali se ne spodobi, da bi mi zanj kaj terpeli. Sedaj je čas pokazati, da Jezusa ljubimo; plačilo bo večno.“ In vsi so dali življenje za Jezusa! — Ja ljubi moji, stopimo k jaslicam, tukaj vidimo, kako neskončno nas Jezus je ljubil. „Poglejte, kliče ljubo dete v jaslih, pogledjte Adamovi otroci, jaz sem Sin večnega Boga, sem kralj nebes in zemlje, pa ležim na senu, ležim med živino, tresem se mraza in nimam prave odeje; pogledjte, tako boren se rodim, pa hujše bo moje življenje, ubog bom, da ne bom imel glave kam položiti, sovražili in preganjali, zmirjali in kleli me bojo; pogledjte! ubog se rodim, polno nadlog in britkost bo moje življenje, pa strašna in grozovitna bo moja smert; na križ me bojo pribili — za dobrote me bojo na križ pribili kot razbojnika. Oh neskončna ljubezen, kdo te zapopade, ja le popiše: „Tako je hotel biti rojen, ker je hotel biti ljubljen“, uči sv. Peter Krizolog. Jasli nam pričajo, kako nas je ljubil Jezus, ljubezen pa išče ljubezni in je tudi vredna ljubezni. Pa božja ljubezen na nar. višji stopnji se nam kaže v tem, da je Jezus presveti zakrament rešnega Telesa postavil.

↳ Sv. Tomaž Akvinčan takole govori: Pervo znamenje, kako Bog človeka ljubi, je bilo, da je Bog zavoljo človeka nebo in zemljo iz nič stvaril; drugo, da je človeka čez vse svoje stvari gospodarja postavil in angelom zaukazal, varovati ga na vseh njegovih potih; tretje, da je edinorojeni Sin božji iz nebes prišel v to solzno dolino; četrto, da Sin božji ni samo človek postal, ampak tudi človeku postal pot, resnica in življenje; peto, da je Jezus Kristus, človeka zvelicati, strašno

terpel; šesto pa in naj večje je, da Bogčlovek je človeku svoje meso v jed in kri svojo v pijačo dal. To je verh božje ljubezni do človeka. In res! ko je Jezus v jaslicah ležal, po svetu hodil in na križu visel, je bila samo skrita njegova božja natora in podoba; v presvetem rešnjem Telesu — tam v podobi bornega kruha — je skrita tudi njegova človeška natora in podoba. Tako nas je Jezus ljubil, da se nam v podobi belega kruha zauživati da! Oh neizmerna ljubezen! pokažite mi pastirja, ki je svojo lastno kri svojim ovcam piti dajal; pa kaj prašam po pastirju, pokažite mi očeta, ki bi svojim otrokom svoje lastno meso jesti in svojo lastno kri piti dajal. Zatoraj pravi sv. Avguštin tako lepo: „Podstopim se terditi, da Bog, če ravno vsegamogočen, več dati ni mogel, da Bog, če ravno naj modrejši več dati ni vedel, in da Bog, če ravno naj bogatejši, več dati ni imel.“ Oh mili Jezus! tako si nas ljubil, da tvojo ljubezen dalje premišljevat se človeku pamet meša, da jo dalje oznanovati človeku jezik stermit! Tako te je ljubil Jezus, ki k tebi pride v presv. rešnjem Telesu; ali ga mar ne boš sprejel ljubeznivo in mu ne boš prisegel ga zvesto ljubiti do smerti? Terd bi bil kot kamen in merzel kot led, ko bi tega ne storil. Pa poslušaj, kaj Jezus sam pravi, kako hoče, da bi mu pravo ljubezen skazovali: „Kdor moje zapovedi derži, ta je, ki mene ljubi; ako kdo me ljubi, bo moje besede deržal“, Jan. 14, 21. Te pristne ljubezni do Jezusa je le malo med nami; ljubezen, ktera Jezusove zapovedi spolnuje, je zibnila iz med nas; ime keršansko imamo, pa ljubezni keršanske ne! Tudi nas sv. Krizostom poprašuje: „Na čem te bom spoznal, da si kristjan? Ali na govorjenju, ali na oblačilu, ali na jedi, ali na obnašanju? Na govorjenju ne: kajti prisegaš, opravljaš, obrekuješ, lažeš. Na oblačilu tudi ne: kaj ti se prevzetno oblačiš in posvetno nosiš. Na jedeh tudi ne: kajti požrešno ti ješ, in se kažeš bolj hajda kot kristjana. Nar manj pa na delih: kajti, kar počneš, je polno krivic in goljufij, s katerim bližnega dereš.“ Svoje pregrehe obžaluj in sovraži jih, obljubi za naprej greha se varovati, Jezusovega svetega nauka pa zvesto se deržati: tako sprejemeš Jezusa, ki pride v sv. zakramentu, prav in ljubeznivo! —

S k l e p.

Preserčni kristjani, doživeli smo spet vesele božične praznike, to so tisti sveti dni, ktere nas spominjajo, da je Jezus sam božji Sin na svet prišel, nas odrešit in zveličat. Da, za resnico! za nas vse je v jaslicah ležal, 33 let po svetu se trdil, in svojo kri na križu prelič. Pa to še ni zadosti! Vdeležiti se moramo tistih neskočnih dobrot in milost, ki jih nam je On na svet prinesel in na svetu pridobil. V nas, v naše serca mora priti Jezus, in nam prinesiti seboj svoje gnade in dobrote. Srečen toraj, kdor je poslušal mili glas sv. katoliške cerkve, in v presvetem rešnjem Telesu sprejel Jezusa, in sprejel ga prav in vredno: veselo, ponižno in ljubeznivo! Amkn.

Kerščanski nauki.

XXX. Glej katekizem: „Od cerkvenih zapoved sploh in od prve cerkvene zapovedi posebej.“

V v o d.

Dosedaj smo se učili deset božjih zapoved; Bog sam jih je dal na gori Sinaj med gromom in bliskom. Blagor in srečo je obljubil tistim, ki jih zvesto spolnujejo, — gorje in nesrečo pa je zažugal onim, ki jih zanemarjajo. Razlagal sem jih vam, da veste voljo božjo, in da veste, kaj imate storiti in česa se varovati za svoje časno in večno zveličanje. Oh preljubi moji, prosim in zarotim vas pri živem Bogu, da jih ohranite zvesto v svojem sercu, jih vedno nosite pred očmi in da se lepo in stanovitno po njih ravnate! — Pa zraven božjih zapoved še imamo tudi cerkvene zapovedi; sveta katoliška cerkev — naša skerbna in ljuba mati nam jih je dala, da bi jih zvesto spolnovali in ložej skerbeli za zveličanje svoje neumerjoče duše. Znaprej se bomo od teh pogovarjali in učili, in danes hočem vam govoriti:

1. od cerkvenih zapoved sploh; in
 2. od prve cerkvene zapovedi posebej.
- Poslušajte!

Razlaga.

1. So nekteri krivoverci, ki pravijo da sv. cerkev nima nobene oblasti zapovedi dajati; zatoraj se najprej praša: Ali ima cerkev oblast zapovedi dajati? Kakor vsak oče, vsaka mati oblast imata čez svoje otroke, in oblast, tistim zapovedovati, tako ima tudi mati kat. cerkev oblast svojim duhovnim otrokom zapovedi dajati, kakor ona za njih zveličanje za potrebno spozna. — Od koga ima cerkev oblast, zapovedi dajati. Cerkev ima oblast zapovedi dajati od Jezusa Kristusa, kateri je cerkev postavil za duhovno mater vsem vernim kristjanom. Rekel je po svojem ustajenju k svojim učencem in apostelnom: „Kakor je Oče mene poslal, tako pošljem tudi vas.“ Jan. 20, 21. „Resnično vam povem, karkoli bote zavezali na zemlji, bo tudi v nebesih zavezano.“ Luk. 10, 16. Zatoraj je pa tudi sv. cerkev zmirom zapovedi dajala, kakor je kaj za dušni blagor svojih vernikov za potrebno spoznala. — Smo pa dolžni cerkvene zapovedi spolnovati? Nekteri so, ki mislijo, da je dosti, če božje zapovedi nekoliko deržijo; na cerkvene zapovedi pa malo porajajo. Ali taki se pač močno goljfajo. Cerkvene zapovedi so ravno tako imenitne, kakor božje zapovedi; zakaj ene kakor druge — so nam dane od Duha božjega. Kdor bi vse božje zapovedi zvesto spolnoval, pa bi samo eno cerkveno zapoved radovoljno in prederzno prelomil, bi zapravlil svoje večno zveličanje. Dolžni smo tedaj cerkvene zapovedi spolnovati, ravno kakor božje zapovedi: 1. Ker nam četerta božja zapoved dolžnost nalaga, duhovsko in deželno gosposko ubogati. Sv. ap. Pavl nas opominja, rekoč: „Pokorni bodite svojim višjim, in bodite jim podložni, zakaj oni čujejo nad vami, kakor taki, kateri bodo za vaše duše odgovor dajali, da to z veseljem storé, ne pa zdihovalje.“ Hebr. 13, 17. 2. Ker je Kristus, naš postavodajavec, v sv. evangelju naravnost zapovedal, cerkev poslušati in ubogati. „Kdor vas posluša, je rekel Jezus k svojim apostelnom, mene posluša. Kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje.“ Luk. 10, 16. „Kdor cerkve ne posluša, pravi Jezus, vam naj bo kakor nevernik in očiten grešnik.“ Mat. 18, 17.

Tako pravi tudi sv. Avguštin: „Če se kdo od cerkve loči, se nam izklene iz števila božjih otrok. Kdor cerkve za svojo mater imeti noče, tudi Boga za svojega Očeta imel ne bo.“ Cerkev moramo toraj ljubiti, kakor našo nar boljšo mater, ktera nič drugega ne želi, kakor naše duše zveličati. Cerkevne zapovedi moramo toraj zvesto deržati, če hočemo pridni otroci biti naše dobre matere kat. cerkve. To že tirja naš lasten prid in dobiček; ker brez pokorščine proti cerkvenim zapovedim zveličani biti ne moremo. — Je pa tudi cerkev vselej zapovedi dajala? Zmirom je cerkev zapovedi dajala, kakor je ona v dušni blagor svojih vernih za potrebno spoznala. Tudi zdaj imamo veliko cerkvenih zapoved, ki zadevajo posebne stanove. Postavim: Tako imamo več cerkvenih zapoved, ki so dane samo za duhovne, ali za redovnike, ktere pa drugih kristjanov nič ne zadevajo. Imamo pa tudi cerkvene zapovedi, ki so dane za vse kristjane sploh, ktere tedaj vsi deržati morajo. Koliko je takih cerkvenih zapoved, ki zadevajo vsakega kristjana, ktere mora tedaj vsak znati in spolnovati? — Takih zapoved je pet, ktere mora vsak kristjan znati in se tako glasijo: 1. Posvečuj zapovedane praznike. 2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši. 3. Posti se zapovedane postne dni; namreč štiridesetdanski post, kvaterne in druge zapovedane postne dni, zderzi se ob petkih in sabotah mesnih jedi. 4. Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku k najjšemu saj enkrat v letu, in o velikonočnem času sprejmi sv. rešnje Telo. 5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih. — To so zapovedi, ktere je mati kat. cerkev dala za — mlačne in lene kristjane; dobri kristjani sami od sebe to dopolnujejo, kar nam je cerkev v teh zapovedih zapovedala. In kakor nam vsaka božja zapoved nekaj zapoveduje, kar storiti moramo, nekaj pa prepoveduje, kar smo opustiti dolžni; ravno tako nam tudi cerkvene zapovedi nekaj zapovedujejo, nekaj pa prepovedujejo. In tako se še hočemo

2. danes ob kratkem učiti od prve cerkvene zapovedi.

Perva cerkvena zapoved se glasi: „Posvečuj zapovedane praznike.“ — Kaj nam pa cerkev zapoveduje v prvi zapovedi? Cerkev nam zapoveduje v prvi zapovedi, praznike ravno tako posvečevati, kakor nedele; torej tudi v praznikih od vsakdanjega dela nehati in počivati, in le pobožne dela opravljati. — Kolikotere praznike pa imamo, ki nam jih je cerkev posvečevati zapovedala? Trojne sv. praznike imamo zapovedane a) praznike Gospodove, b) praznike Marije device, in c) praznike svetnikov in angelov. Kteri prazniki so prazniki Gospodovi? Prazniki Gospodovi so: 1. Praznik rojstva Jezusa Kristusa ali božični praznik, kteri nas spominja na imenitno prigodbo, kako se nam je Jezus, naš zveličar, kakor malo detice na svet rodil v Betlehemiški štalici. 2. Praznik obrezovanja Jezusovega na novega leta dan; 3. praznik razglašanja Gospodovega, kteremu se tudi pravi praznik svetih treh kraljev; kteri nas spominja na imenitno prigodbo, kako se je Jezusovo rojstvo nevernikom razglasilo; kako so trije kralji iz dalnih dežel prišli Jezusa molit in Njega za svojega Gospoda spoznat, častit, molit in obdarovat. 4. Praznik ustajenja Jezusovega ali velikonočni praznik, kteri nas spominja na veselo prigodbo, kako nam je Jezus skoz svoje terpljenje in smert zopet nebesa odperl, kako je On tretji dan po svoji smerti častiljiv od smerti ustal, kakor premagavec smerti in pekla. 5. Praznik vnebohoda Jezusovega, kteri nas opominja, da je Jezus štirideseti dan po svojem ustajenju se zopet vernil k svojemu Očetu nazaj, na oljski gori v pričó svojih učencev in aposteljnov. 6. Praznik prihoda sv. Duha, ktereга je Jezus svojim apostelnom deseti dan po njegovem vnebohodu poslal, ali binkoštni praznik, kteri nas spominjajo na imenitno prigodbo, kako je tolažnik, sv. Duh prišel nad apostelne v podobah ognjenih jezikov in tiste napolnil s svojimi nebeškimi darmi. 7. Praznik presvete Trojice, ki nas spominja na tisto visoko skrivnost sv. vere, da so tri peršone, pa šamo en Bog in nas spominja na velike dobrote, ki smo jih od vseh treh božjih peršon prejeli. In 8. Praznik sv. rešnjega Telesa, ki nas spominja na tisto neizrečno ljubezen Jezusovo, da je nar svetejši za-

krament svojega telesa postavil, in še zmirom v podobi kruha v sredi med nami prebivati hoče. Ti prazniki se imenujejo prazniki Gospodovi, ker nas spominjajo na imenitne prigodbe iz življenja in terpljenja našega Gospoda Jezusa. — Kteri so pa prazniki Marije device? Prazniki Marije device so: 1. Praznik čistega spočetja Marije device, ki nas spominja na veliko gnado, katero je Bog Mariji skazal, ker je bila spočeta brez vsega madeža poerbanega greha. 2. Praznik očiščevanja Marije, božje matere, ali svečnica, ktera nas spominja na tisto prigodbo, kako je Marija 40 dni staro dete Jezusa v tempel prinesla, ga Bogu darovala in postavo Mojzesa, se očiščevati, zvesto spolnila, če ravno jej tega treba bilo ni. 3. Praznik oznanenja Mariji devici, kateri nas spominja na veselo prigodbo, kako je angel Gabriel bil k Mariji poslan in jej veselo oznanilo sporočil, da bo sina spočela in postala mati zveličarja celega sveta. 4. Praznik vnebovzetja Marije device, ali velika Gospojnica, ktera nas spominja vesele prigodbe, kako je Marija po tem revnem življenju iz doline solz bila vzeta z dušo in s telesom v tisto neizrečeno veselje, in postavljena na častitljivi sedež, na katerem zdaj sedi pri svojem Sinu Jezusu in kraljuje čez nebo in zemljo vekomaj. — In 5. Praznik rojstva Marije device ali mala Gospojnica, ktera nas spominja na veselo prigodbo, kako se nam je rodila tista srečna stvar, katero si je Bog že od vekomaj za mater svojega Sina izvolil. To so prazniki Marije device, na katerih se tedaj spominjamo na velike gnade, ktere je Bog naši materi Mariji devici skazal, na katerih se spominjamo na lepe čednosti Marije device, da bi tiste tudi mi posnemali, po katerih se pa tudi Mariji, naši materi posebno priporočati imamo, da bi ona ravno Boga prosila, da bi tudi mi enkrat v njeno družtvo prišli v nebeško veselje. — Kteri so pa prazniki angelov in svetnikov? Prazniki angelov in svetnikov so: 1. Angelska nedela, ktera je praznik vseh angelov varhov; na katerem se spominjamo na veliko ljubezen božjo proti nam, ker nam je vsakemu zvestega prijatla, angela varha dal, na katerem se pa tudi našim ljubim angelom varhom posebno priporočiti in tiste počastiti

moramo. 2. Praznik svetega Štefana, prvega marternika. 3. Praznik sv. Jožefa, rednika Jezusovega. 4. Praznik ssv. ap. Petra in Pavla, in 5. praznik vseh Svetnikov skupej. To so prazniki, na katerih se spominjamo in hvalimo Boga za zelike gnade, ktere je svojim prijatlom na zemlji skazal, da so tako sveto živeli in nebeško veselje zaslužili; na katerih njih sveto življenje, njih svete čednosti premisslujemo, da si jih za izgled vzememo, po katerem tudi mi živeti moramo, ce enkrat za njimi priti hočemo, in se pa tudi njihovim priprošnjam priporočamo, da bi zmirom prosili za nas pri Bogu, da bi zamogli tudi mi prav brunno živeti in enkrat se z njimi tamkej v nebeškem kraljestvu veseliti. — To so od cerkve zapovedani prazniki, ktere moramo ravno kakor nedelo posvečevati. —

Kaj nam pa cerkev v prvi zapovedi prepoveduje? Cerkev prepoveduje v prvi zapovedi vse tisto, kar je v nedelo prepovedano, namreč: 1. hlapčevske, to je, vse težke dela brez potrebe in brez pravičnega privolenja, ktere dela so, kakor v nedelo, celi dan prepovedane. 2. Take opravila in kratkočase, kteri temu dnevu ali nečast delajo ali pa njegovo posvečevanje motijo in zaverajo. Vsega tega se ob zapovedanih praznikih varovati moramo. — Kaj nam je tedaj storiti, da bomo praznike prav posvečevali? Da bomo praznike prav posvečevali, moramo ob praznikih kakor ob nedelah v cerkev priti, se tukaj lepo zadržati, sveto mašo pobožno slišati, — pri pridigi biti in si prizadevati, po zaslišani božji besedi živeti; večkrat svete zakramente vredno prejemati, posebno ob praznikih Marije device — doma kake lepe bukve brati — se kaj lepega in syetega pogovarjati — svete resnice premissljevati — bolnike obiskovati in jih tolažiti, jila postreči — nevedne podučevati in druge dobre dela doprinašati. Na tako vižo bomo praznike po namenu sv. cerkve prav posvečevali; Boga častiti in Marijo in druge svetnike, — za našo dušo pa si večno zveličanje služili. Naj bojo tedaj zapovedani prazniki za nas dnevi pravega dušnega veselja. —

S k l e p.

Radi pridimo tukej v tempeljnu božjem skupej, počastit in molit Jezusa, počastit Marijo, našo Mater, in vse izvoljene prijatle božje. Skoz to bomo na znanje dajali, da smo dobri otroci našega Očeta nebeškega, ktereга iz celega serca ljubimo, — skoz to bomo kazali, da smo pokorni otroci naše ljube matere kat. cerkve, ki tako ljubeznivo za nas skerbi in nas skoz svoje zapovedi k brunnemu življenju napeljuje. Tukaj se tedaj znajdimo skupej, da bomo v kersanski ljubezni združeni Boga častili, molili in prosili za vse to, kar nam je treba za časno srečo in večno zveličanje. Naša združena molitev bo uslišana, kakor nas zagotovi beseda Jezusova, ktera pravi: „Povem vam, ako bota dva ali več iz vas ene misli na zemlji, karkoli bote prosili, se vam bo zgodilo od mojega Očeta, ki je v nebesih.“ Mat. 18, 19. Vse brunne in svete duše so ljubile ta sveti kraj, na kterem božje veličastvo prebiva, in so ga rade obiskovale. Že kralj David je toliko lepo govoril od Jeruzalemskega tempeljna iz celega serca, ker iz celega serca hrepeni po svojem Gospodu, kteri tamkej prebiva. „Kako ljubeznive so tvoje prebivališča, o Gospod vojsknh trum — zdihuje kralj David. — Moja duša želi in omedljuje po hiši Gospodovi. Moje serce in meso se veseli v živem Bogu. O da bi tudi jaz počival pri tvojih altarjih, o Gospod, vojsknh trum; moj kralj in moj Bog. Srečni so, ki v tvoji hiši prebivajo, oni te bodo ve-komaj hvalili.“ Ps. 53, 2. Srečni bomo tudi mi, če bomo ob praznikih se v pravi pobožnosti tukaj znašli; praznike po zapovedi cerkve prav posvečevali — tukaj Jezusa v podobu kruha skritega z gorečo ljubeznijo molili; tako ga bomo tudi enkrat v nebesih gledali od obličja do obličja, se ga veselili, in pri Njem tisti veseli praznik obhajali, ktereга nikdar več konec ne bo. Amen.